KARDELEN

WIZIB

Sedat Tosunoğlu

AYLIK•SAĞLIK•KÜLTÜR•SANAT DERGİSİ YIL: 1 SAYI: 1 FİYATI: 1000 TL (KDV Dahil)

ÇIKARKEN

İ.Ü. Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin dergisi olan, eski dost Drog yaklaşık sekiz aylık, uzun bir süreden beri yayımlanmıyor. Böylece, okulumuzun ders programı sonucu, zaten asgari düzeyde olan sosyal ilişkiler iyiden iyiye kurumakta. Şunu biliyoruz ve inanıyoruzki, kendi çevresinde ki sosyal hayattan kopmuş olanların, hayatını sürdürürken karşılaşabileceği güçlükleri aşması oldukça zorlaşır.

Bu bağlamda bizler, Kardelen adlı derginin yayımlanmasını gençliğimizin ve sosyal bir varlık olarak insanlığımızın vazgeçilemeyecek bir öğesi olarak görmekteyiz. Şimdi ise, Kardelenle görmekteliğin edilgenliği ve pasifliğinden kurtularak yeni bir dergiyi, yeni bir adla yaşamamıza geçiriyoruz.

Daha önce başlatılmış olumlu girişim, yani Drog, izleyeceğimiz yola ışık tutmuş, dergi yayımlanmaya devam kararımızın itici gücünü oluşturmuştur.

Ekonomik sebeplerin zorlaması sonucu ara verilen bu çalışmayı, benzer koşullarda devam ettirme amacımız; yukarda da belirttiğimiz gibi, sosyal ilişkilerdeki aksaklığı gidermek. Fakültemizdeki arkadaşlarımızın birbirleri, hocaları ve diğer fakülte öğrencileri ile daha sıcak ve sağlıklı bir iletişim kurabilmesi isteminden kaynaklanmaktadır.

Niye Kardelen?

Sevgili Arkadaşlar bildiğimiz gibi, kardelen karların, karanlığın altından başını ışığa uzatan, ışığa ilk dokunandır. Doğaya karşı bir gülüş ve yazın temsilcisi olan ilkbaharın habercisidir. Gençlik de toplumda yeninin ve güzelin yaratıcılarındandır. Karanlığı dağıtan ve aydınlığa ulaşandır. Ayrıca kardelen pek çok hastalığın tedavisinde kullanılan etken maddeleri içeren tıbbi bir bitkidir de.

İşte bu benzerliklerden ve etkenlerden yola çıkarak dergimize "Kardelen" adını vermeyi uygun gördük. Bizler "Kardelen'e" su ve can verdikçe gelişip serpilecektir.

Nasıl bir Kardelen?

Dergimizde eğitim, sağlık, kültür-sanat genel başlıkları altında yorumlara, röportajlara, , şiirlere ve anketlere yer verilecektir. Ayrıca diğer fakülte öğrencilerinin çalışmaları ve yazılarını da sizlere aktarmayı hedefliyoruz.

Dergimizin, herkesin katılımı ile yayımlanan çeşitli konuların, daha kapsamlı olarak tartışılabileceği bir zemin olduğuna inanmaktayız.

Bu açıklamaların ışığında, dergi için görev alma isteklerinizi, önerileriniz, eleştirilerinizi ve çalışmalarınızı bekliyoruz.

"Kardelen" etrafında birleşelim, ona sahip çıkalım çünkü o hepimizin

Bu sayımızın kapak fotoğrafı Analitik Kimya Kürsüsü hocalarımızdan Sedat Tosunoğlu'nun Abdi İpekçi Fotoğraf yarışmasında üçüncülük ödülü almış değerli bir çalışması.

İkinci sayımızda bu sanatçı hocamızı sizlere daha iyi tanıtmak için onunla yapılmış bir röportaj yayınlayacağız.

KARDELEN

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Hıdır Ateş
Yönetim Yeri: Türkali Mah. Karakol Sok. No. 8/4 Beşiktaş/İST.
Yazışma Adresi: Kardelen (Hıdır Ateş) İ.Ü. Eczacılık Fakültesi Beyazıt/İST.

Ofset-Hazırlık
GÜNCE YAYINCILIK

Baskı
MURAT OFSET

EĞİTİM ÖĞRETİM VE YÖK

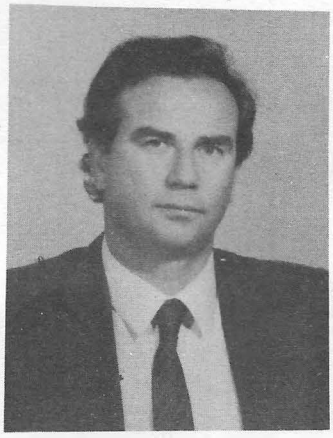

GİRİŞ:

Eğitim bireylerin gelişme ve davranışlarına yön veren, onu büyük ölçüde belirleyen bir kurallar bütünü olarak tanımlanabilir. Toplumun bütün kesimlerini, birimlerini ve kuruluşlarını kapsar.

Eğitim-öğretimin temelini ekonomik, teknik, siyasal ve kültürel koşullar belirlemektedir.

Burada, dikkati çeken nokta eğitimin ve öğretimin yan yana düşünülmesi, öte yandan bu birlikteliğin farklı olgular olarak değerlendirildiği gerçeğidir. Eğitimin, toplumun bütün kesimlerini öğretimin ise istemli, örgütlü, kurumlar çizgisinde yürüyen bir anlamı ifade ettiği açıktır.

Eğitimin asıl görevi insanı güçlendirerek, en genel anlamıyla doğayı yenebilir ve çevresini değiştirebilir duruma getirmektir. Yapıp-eden bir varlık olarak insan, bilgiyi bir araç olarak kullanır; üreticilik ve yaratıcılık için araç...

Bu nedenle, evre olarak çocuk göz önüne alındığında, eğitim açısından düşünme yerine bellemeyi, olayların özünün canlı biçimde kavranması ve gözlemlenmesi yerine mekanik öğrenmeyi koymak çocuğu aptallaştıran, öğrenme arzusunu yok eden bir yanlış uygulamadır.

Burada önem taşıyan nokta, öğrencinin (örnekte çocuk/öğrencinin) düşünmeyi öğrenmesi gerekliliğidir. Bir bilgi deposu, formüller kurallar ambarına dönüşmemesi için zorunlu düşünme evresini öğrenmesi durumudur. Deyim yerindeyse, "gerçek okul etkin düşünmenin krallığıdır."

Einstein, duyulabilen en güzel ve derin heyecanın bir tür esrar duygusu olduğunu belirtmiştir. "Kim bu uyanıklığı yitirir, kim duygulanma yeteneğini kaybederse kendini ölmüş kabul edebilir." sözü anlamlıdır.

Çünkü, insan beyni soyut düşünme sayesinde gelişir ve bu, eğitimde öncelikle anımsanması gereken bir sonuçtur.

Dolayısıyla öğretimde-öğretim eyleminde soyut düşünme ve olguları analiz etme

ile, nihayet bir sonuç çıkarma ve öteki olgularla ilişki kurarak, genellemelere gitme yetisini kazanmak temel amaç olarak değerlendirmelidir. Eğitim-öğretimin çıkış noktası budur çünkü.

EĞİTİM HAKKI:

Eğitim Uluslararası bildirgelerde "bir hak" olarak kabul edilmektedir. 10 Aralık 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi "her insanın eğitilme hakkı olduğu"nu bildirmektedir. Bu hak, kuşkusuz öncelikle çocuklar için sözkonusudur. Öğretim sistem ve yöntemleri, önce bu çağ için düşünülmüştür. Toplum kültür birikimlerini onlara emanet edeceklerdir. Bu birikimi zenginleştirip, öteki kuşaklara taşıyacak olan da onlardır. Bildirgenin 26. maddesi, eğitim hakkını elbette yetişkinler için de duyurmuştur. Eğitim dinamik bir süreçtir. Çünkü, yaşamın hiçbir evresinde durmaz. Bilgilendirme ve yönlendirme gereksiniminin ortadan kaldırılma olanağı yoktur. Böylece aktif değişkenlikle süren çevrenin istek ve beklentilerine aralıksız yanıt vermek gerekir.

EĞİTİM HAKKI VE EĞİTİMİN NİTELİKLERİ:

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, eğitim hakkının insanın temel hakkı olduğunu duyururken, bu hakkın kimi nitelikleri konusunda bütün ülkeler için ana ilkeler sunmaktadır. "Eğitim, insan kişiliğinin tam anlamıyla açılıp serpilmesini, insan haklarıyla, temel özgürlüklere saygının güçlendirilmesini hedef almalıdır. "Görülüyor ki, sözkonusu olan sadece bilgi aktarmak değil, yeteneklerinden en iyi yararlanmalarına da yardımcı olacak insanları oluşturmak, yani eğitmektir öncelikle.

Bildiri bu amaçla birey ve toplum yararına kimi noktalar işaret etmektedir. Eğitimden amaç, "Bütün uluslar, bütün ırklar ya da dinsel gruplar arasında anlayışı, hoşgörüyü ve dostluğu desteklemek, barışı sürdürmek için birleşmiş Milletler'in etkinliklerini geliştirmektir.

Bildirinin 26. maddesi devletlerin eğitim konusunda uygulayacakları politikalara bazı önerilerde bulunuyor.

* Eğitimin parasız oluşu,

* Teknik ve mesleki eğitimin genelleştirilmesi,

* Yüksek eğitim-öğretime girişte eşitlik ilkesi,

* Çocuklara verilecek eğitimde anababaların öncelikle hak sahibi oluşu,

sözkonusu önerilerin en çarpıcı örnekleridir.

Eğitim sorunları, denilebilir ki, eğitimin toplumların gereksinimine uyum sorunlarıdır.

EĞİTİM-ÖĞRETİM VE ÜLKEMİZDE DURUM:

Ülkemizde eğitim-öğretim sözkonusu olduğunda bir nicelik irdelemesinin öne çıktığına tanık oluyoruz. Bu niceliğin göstergesi okullaşma oranının belirtilmesi, kimi olguların bu istatistiki rakamlarla açıklanmaya çalışılmasıdır. Burada niceliğin önem taşımadığı gibi bir yargının bulunduğu anlaşılmamalıdır. Niceliğin de elbette kendine özgü bir önemi bulunduğu açıktır. Bu nedenle öncelikle bu nicelik üzerinde durmak gerekmektedir.

Ülkemizde öğrenci sayısı %22 artarken, ilkokul sayısındaki artış %11 dolayındadır. (49.096-7 Eylül 1988)

Liselerde öğrenci sayısı %35 artarken, okul sayısı ancak %14 artmıştır.

1977'de öğrenci başına yatırım 29.000 TL, iken 1985 yılında 11.000 TL'ye düşmektedir. Dünya bankası verilerine göre; yatırımlardan eğitime ayrılan pay şöyle: Türkiye-1968'de %12; 1985'de ise %3. Portekiz-%22; Tunus - %19; G.Kore-%21; Ürdün-%10'dur.

Ülkemizde 11 milyon yurttaş okuma yazma bilmemektedir. Buna rağmen, 15 milyon ilkokul öğrencisi, 2 milyon lise, 900.000 Üniversite öğrencisi bulunmaktadır.

Öte yandan, her yıl 200 bin çocuk ilkokula gidemiyor. 20 bin ilkokul tek öğretmenli, 13.308 ilkokul iki, 579 ilkokul üçlü.

Bir taraftan okullar paralı duruma getirilip, özel kolejler süratle artarken, diğer yandan tek öğretmenli, üç tedrisatlı Devlet okulları adeta varlık savaşı vermektedir.

Nicelik boyutunu inceledikten sonra, "eğitim-öğretimde nitelik nedir?" sorusuna karşılık arayabiliriz.

Toplumdaki eğitim sistemi ağırlıklı olan düşünce yani egemen sınıfa göre biçimlenir.

Kapitalist toplumda eğitim burjuva sınıfının gereksinmesine ve istemlerine uygun olarak düzenlenir.

Böyle bir sistem mümkün olduğu kadar en çok bireye mümkün olan en fazla bilgiyi vermek istemez. Ulusun bütün düşünsel kaynaklarının, bütün beceri olanaklarının yoğun bir değerlendirmesi olarak düşünülmez. Bu kaynaklar ve olanaklar harekete geçirilmez. Eğitim ve öğretimin içeriği ve niteliği burjuvazinin amaçlarına göre ölçülür ve belirlenir.

Bu tür öğretim eleyicidir. Bütün öğrencileri başarıya götürmek bütün öğrenciler için başarı olanakları hazırlamak amaçları arasında değildir.

Başaran öğrenciler daha çok kendilerinden kaynaklanan başarı oranlarını geliştirirler. Bu olanaklar toplumsal, bireysel, ekonomik, kültürel olanaklardır. Bu olanaklara sahip olmayan öğrenciler için bu olanakların benzerleri bu eğitimde sağlanamaz. Yani bütün okullarda aynı olanaklar yoktur.

Bu eğitim ve öğretim sisteminde öğretmen başarabilen öğrenciye yardımcı olmak üzere yetişmiştir. Böyle yetişen öğretmen öğrencilerin ilgilerini artırıcı, yeteneklerini geliştirici özellik taşımaz. Böylesine mesleki bilgi birikimiyle donatılmamıştır.

Kapitalizm bilimin üretici güç olduğunu bildiği için bilimsel araştırmaları denetlemek, sınırlandırmak, elinde tutmak ister.

Kendi çıkarlarını korumak, egemenliğini sürdürmek, kendi bunalımlarını saklamak için bir araç olan eğitim ve öğretimi kendi ideolojisine göre biçimlendirir. Eğitim ve öğretimi kavramlaştırır. Herkes için, toplumun bütün üyeleri için geçerli ve doğru olduğu savunulan bir ideoloji sunulur. Sunulan bu ideolojiyi savunmak ve yaygınlaştırmak için o toplumda var olan, bütün yayın araçlarından sürekli ve bilinçli olarak yararlanılır.

Yazımızın başında da söylemeye çalıştığımız gibi eğitimin amacı insanın gelişmesi, yabancılaşmadan ve meta sayılmaktan kurtulması olmalıdır.

İnsanın kendisinden başlayarak çevrelerini, ortamlarını, başkalarını ve dünyalarını değiştirmeyi amaçlamalıdır.

Zihinsel yeteneklerini geliştirmek insanı üretici güç olarak ve birey olarak geliştirmek, kişinin yaratıcılığını geliştirmek üretimin toplum yararına gelişmesi için kişiyi üretim bilgileri ile donatmak, insanların siyasal bilinçlerini geliştirmek, onları toplumun yönetimine katkıya ve doğrudan katılmaya hazırlamak, bilimsel bilgi ve düşünce ile davranışı kaynaştırmak...

YÖK ve EĞİTİM-ÖĞRETİM:

14 Mayıs 1989 günü yapılan YÜKSEK ÖĞRETİM SORUNLARI VE ALTERNATİFLER SEMPOZYUMU'nda Prof. Dr. Lütfi DURAN, YÖK sisteminin ABD kaynaklı "Milli Güvenlik Doktrini" uyarınca uygulanan bir alt sistem olduğunu ifade ederek; "YÖK bir kaza değildir. Brezilya ve Arjantin'de de uygulanmış ve benzer sonuçları vermiştir. Amacı çağdaş Batı demokrasilerine uygun Üniversite yapısının tasfiyesidir. Fikir özgürlüğüne karşıdır. Belli bir sosyal ve ekonomik sistemin hakimiyetini öngörmektedir. YÖK merkeziyetçi, otoriter ve totaliterdir.

YÖK'le bilim yapılamadığı için gerçek anlamda yüksek öğretimde yapılamamıştır. Özde istenen de budur. Amaç, gençleri sokaktan alıp bir yere kapatmak ve disiplin altına sokmaktır. Bu başarılmıştır. Bunu amaçlayanlar sonuçtan memnun olabilirler."

Yalnızca Başkanı'na özerklik tanıyan YÖK sistemine şimdi herkes muhalif olduğu halde değiştirmenin mümkün olmadığı görülmekte, çünkü Devlet Başkanı'nın teminatı altındadır.

YÖK'le birlikte özellikle üzerinde durulan özerklik sorununu açmakta yarar görmekteyim.

Özerklikte kuşkusuz ana sorun rektörlük, dekanlık gibi görevlerin seçim ya da atama ile doldurulması değil, üniversite öğretim üyeleri üzerinde doğrudan ya da dolaylı baskıların varlığıdır. Özerklik tartışmasını yaşamsal hale getiren sorun da budur. Bilim adamlarının ve üniversite öğretim üyelerinin kendilerini özgür hissetmemeleri haklı ya da haksız üzerlerindeki baskılardan çekindikleri bir sistem, yöneticileri ister atama ile ister seçimle gelsin akademik düzey açısından geriletici bir işlevi gündeme getirmiştir. Olaya bu açıdan bakarsak özerklik tartışmasını anlamlı ve tutarlı bir yere oturtmak olanaklıdır.

9 yıla yaklaşan uygulamadan sonra 4 kategorik sorunun ortaya çıktığı görülmektedir.

1) YÖK yetişmiş öğretim üyelerini atarak ya da kaçırarak öğretim üyesi eksikliğine neden oldu.

2) Yüksek öğretim kurumlarında öğretim üyelerinin yönetimden dışlanması ve sıkı merkezi denetim onların performansını düşürdü.

3) Üniversitelerdeki kadrolaşma, akademik yükselmede ideolojik engeller ve yetersiz mali olanaklar öğretim üyeliği mesleğinde negatif güdülenmeye neden oldu.

4) Siyasal destek sağlamak için öğrenci sayılarının arttırılması ve standartlaşma girişimleri öğrenim kalitesinde büyük gerile-

melere neden oldu ve bundan en çok gelişmiş batı üniversiteleri düzeyinde öğretim yapan üniversiteler zarar gördü.

Sonuçta, YÖK sisteminin uygulanması sonucunda yaklaşık olarak 5.000 öğretim üyesi mesleklerinden koptu.

YÖK uygulaması içinde üniversitenin uğradığı kan kaybında 1402 uygulamaları çok büyük bir ağırlık taşımamaktadır. 1402 sayılı yasanın verdiği yetki ile üniversitelerden uzaklaştırılan öğretim üyesi sayısı 90'dır. Buna ek olarak da 400 dolayında öğretim elemanı doğrudan doğruya üniversitelerin kararları ile görevlerinden uzaklaştırılmıştır. Esas ayrılmalar kendi isteği ile olmuştur. Bu gruba giren kişiler ya 1402'lik olma tehdidi nedeni ile istifa etmek zorunda kalmış ya da yeni düzende çalışmayı kendi yapıları ile bağdaştıramadıklarından ayrılma yolunu seçmişlerdir.

YÖK nedeniyle üniversitelerden ayrılma, daha çok gelişmiş üniversitelerden olmuştur.

Dikkat çeken bir nokta da şu; daha çok sosyal bilim dallarında öğretim üyeleri üniversitelerden ayrılmışlardır. Örneğin; Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 13 öğretim üyesi uzaklaştırılmıştır. Bu kurumun artık eski düzeyini tutturması, akademik kalite ve saygınlığını sürdürmesi olanaksızdır.

Diğer bir örnek te ODTÜ Mühendislik Fakülteleri'nde önemli kan kayıplarının olduğudur.

Bölümler kayıplarını ya genç ve deneyimsiz öğretim yardımcıları ile ya da dışardan yarı zamanlı öğretim üyeleriyle karşılamaya çalışmaktadırlar. Ancak bu girişimlerin kaçınılmaz sonucu öğretim kalitesinin ya da daha genel bir ifade ile akademik düzeyin gerilemesidir.

YÖK düzeni ile öğretim üyeleri için bir yabancılaşma, ya da bir başka deyişle kabuğuna çekilme eğilimi baş göstermiştir.

Bugün bile üniversite öğretim üyelerinin çoğunluğu YÖK konusunda eleştirici bir tavır takınmamakta ya da böyle düşünse bile kamuoyuna açıklama girişiminde bulunmamaktadırlar.

YÖK yasasında profesörlüğün akademik bir ünvan olmaktan çıkarılıp, yönetsel bir mevki haline gelmesi ve YÖK'ün bu alanda yetkili kılınması da üniversite öğretim üyeleri üzerinde olumsuz bir etki yaratmıştır. Artık bu düzenleme çerçevesinde profesör olmak için akademik yeterlik değil YÖK'ün takdir ve kararı belirleyici olmuş, bunun sonrasında öğretim üyeleri kendilerini ağır bir baskı altında hissetmeye başlamışlardır. YÖK açısından olumsuz karşılanır diye görüş belirtmekten kaçınma, içine kapanma tipik davranış göstergeleri haline gelmiştir.

Nitekim YÖK de profesörlüğe atamalarda "bizden olma" ya da "bizim gibi düşünme" ölçütlerini ön plana çıkarmıştır. Bu durum öğretim üyeleri üzerinde olumsuz etki yarattı. Üniversiteyi akademik olmaktan çıkarıp partizan bir kurum haline getirdi. Bu durumda profesör olmada değişiklik yapılarak kadro olmadan akademik açıdan yeterli olanların bu ünvanı kullanma olanağı sağlandı.

Bu yaklaşımlar öğretim üyelerinin mesleki çalışma ve heyecanının azaltmakta, diğer taraftan da yetenekli gençlerin mesleğe yönelmelerini önlemektedir.

Öğretim üye sayısının azalması, öğrenci sayısının artması, öğretim üyelerinin yüklerini olağanüstü artırmış bulunmaktadır. Öğretim üyelerine bir asker gibi bakarak getirilen minimum ders yükü ilerlemek için getirilen rotasyona gitme zorunluluğu kısaca tanımlanan ağır yükü çekilmez hale getirmiştir. Bunun sonucu öğretim üyesinin motivasyonunu yitirmesini getirmiştir. Bunların sonucu öğretim kalitesindeki belirgin düşme önümüzdeki 10 yıl içinde, bütün toplum yaşamında acı ve ağır sonuçlarını daha belirgin olarak gösterecektir.

1. Bölge İstanbul Eczacı Odası Başkanı
Ecz. Mehmet DOMAÇ

KAYNAKLAR:

1. İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, BLOOM.

2. Eğitim Üzerine, V. SUHOMLİSKİ.

3. Okulun Toplumsal İşlevi, I. SZANİAWSKİ

4. Türkiye'de Eğitimin Niteliği Nedir ve Nasıl Olmalıdır?, DOĞAN ERGUN.

5. Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz., SERVER TANİLLİ.

6. Üniversitelerimiz Nerden Nereye Getirildi, PROF. DR. KEMAL KAFALI. 29-30 Ekim 1988 Cumhuriyet Gazetesi.

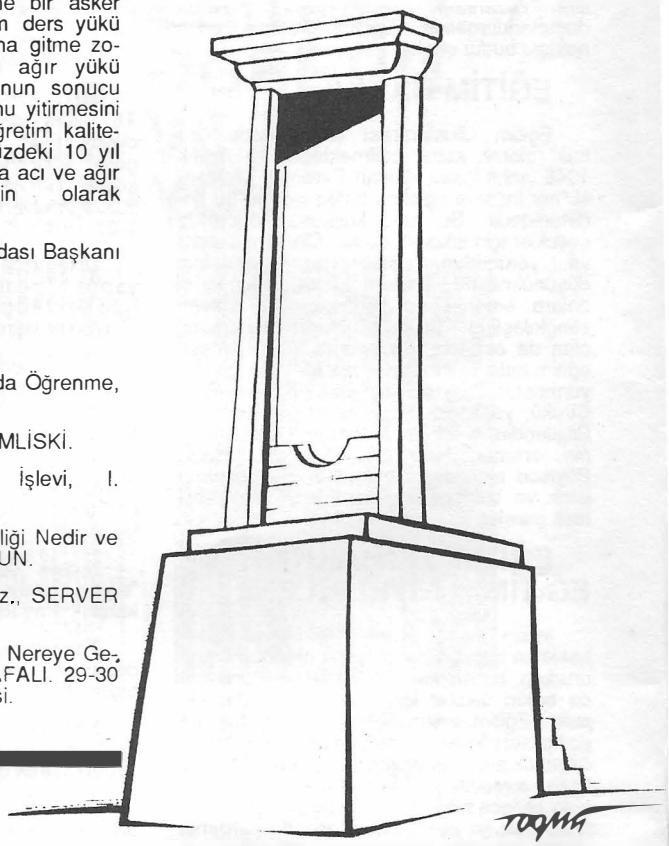

Daha İyi Bir Eğitim İçin Elele...

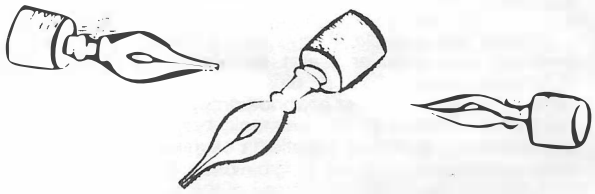

Yeni bir derginin ilk sayısında gençliğimizin en güzel yıllarını geçireceğimiz belkide bir kaç yılımızı verdiğimiz Eczacılık eğitim sistemini tanıtmaya çalışacağım.

Temel eğitim süresi dört yıl olan fakültemiz 1. yıl Fizik, Kimya, Biyoloji, 2. yıl mesleki derslere giriş, 3. ve 4. yıl ise mesleğe yönelik derslerin bulunduğu bir sistemi denemektedir. Denemektedir, çünkü; merkezi sisteme geçiş aşamalarında ve bilhassa YÖK tarafından getirilen yeni düzenlemeler yeni yeni benimsenmekte hatta benimsenmesede uygulanmaktadır. Bazı derslerin süreleri kısaltılmış bazı derslerinde sömestre ve dönemleride kısaltılma yönüne gidilmiştir. Olay üniversite görevlileri ve eğitmenlerce de tepkiyle karşılanmış buna rağmen pasifize durumdaki eğitmenler karara uymak zorunda kalmışlardır.

Ülkemizdeki üniversitelerin yozlaşma ürünü olarak ortaya çıkan ezberci öğrenci tipide bu kararlarla eczacılık eğitimine de karışmıştır. Batılı ve gelişmiş ülkelerde eczacılık eğitiminde ağırlık pratik derslere verilmekteyken; ülkemizdeki yetersizlikler yüzünden bu pratik açıklığı teorik derslerle kapatılmaya çalışılmakta bunun doğal sonucu olarak kalitesiz eğitim sorunu ortaya çıkmaktadır. Laboratuar aletleri yetersizliğine YÖK kararnamelerinin son ürünü pijamalı profösörlerde eklenince eğitimimizdeki kalite giderek düşmüş mesleğimiz saygınlığını yitirme durumuna gelmiştir.

Çok değerli hocalarımızın müşfik gayretleri ile bugün ayakta kalabilen eğitim sistemimizin modernize olması ve çağın gerektirdiği bir eğitim düzenine geçilmesi için en kısa zamanda tedbirler alınmalı ve bilgiye aç beyinler hak ettikleri eğitimi almalıdırlar.

"Daha iyi bir eğitim için elele çalışalım."

Ali Sayar

(İ.Ü.Ecz. Fak.3. Sınıf)

SAĞLIK OLSUN

Giriş

Fiziksel ve psikolojik bir rahatsızlığı olmayan bireylere sağlıklı birey, böyle bireylerden oluşmuş toplumlara da sağlıklı toplum diyoruz. Ama hepimiz şunu iyi biliyoruz ki bir toplumun sağlıklı sayılabilmesi için tüm bireylerin sağlıklı olması gerekmiyor, önemli bir çoğunluğunun sağlıklı olması yetiyor.

Sağlıklı durumun korunabilmesi ya da kaybedilmiş sağlığın geri getirilmesi için yürütülen çabalar insanlık tarihi kadar eskidir ve herhalde insan nesli tükenene kadar da devam edecektir. Bu yazıda amacımız tıp tarihini incelemek olmadığı için genel evrimin hangi yönde olduğuna kısaca değinmek yeterli olacaktır sanıyorum. Sağlık hizmetlerinin tarihsel evrimi kabaca iki ana hat izlemiştir;

1- Bilimsel olmayandan, bilimsel olana.

2- Tedavi edici olandan, koruyucu olana.

Kapitalist Toplumda Sağlık Hizmetleri:

Kapitalist toplum, burjuva ekonomik ilişkilerin geçerli olduğu toplumdur. Kendisinden önceki toplumsal biçimlerde temeli atılmış olan burjuva üretim ilişkileri, 1789 Fransız Devrimi ile başlayan ve zaman içinde dünyanın hemen heryerinde, burjuvaların iktidara gelmelerini sağlayan devrimlerle egemen üretim ilişkisi olmuştur. Kendisinden önceki üretim ilişkilerinin frenleyici etkisinden kurtulan burjuvalar, ortaçağın karanlığından ve bağnaz düşüncenin zincirlerinden sıyrılan bilimi de yanlarına alarak üretimi toplumsallaştırdılar. Küçük atelyelerin yerini manifaktür sonra da modern sanayii aldı. Bu durum üretimde o güne kadar görülmemiş dev bir zenginliği getirdi. Bu zenginlik doğal olarak tüm insanların yaşamında belli bir iyileşmeye neden oldu. Ancak bu geçmiş toplumlarla karşılaştırıldığında tüm insanlar için bir ilerlemedir. Oysa zenginliklerin dağılımına kapitalist toplumu oluşturan sınıflar açısından baktığımızda, durum üreten sınıf açısından hiç de bir ilerleme gibi görünmemektedir. Aksine, üretim araçlarının sahibi olan burjuvalar karşısında sürekli bir gerileme ile karşı karşıyadırlar.

Kapitalist toplumu kendisinden önceki toplumlardan ayıran nedir? Pekçok alt yapısal ve üstyapısal farklılık vardır, ama belirleyici olan farklılıklar şunlardır;

1- Üretimin pazara yönelik olması, yani üretimin kişisel kullanıma yönelik biçiminin yerini tamamen değişime yönelik biçiminin alması.(Meta ekonomisi)

2- Emeğin özgürleşmesi, emekgücünün de bir meta haline gelmesi.

İşte bu ayırıcı özellikler kapitalist toplumda sağlık hizmetlerinin nasıl olduğunu kavramaya yarayan en önemli anahtarlardır. Kapitalist toplumda herşey gibi sağlık da bir metadır. Sağlığın korunması belli bir fıyata karşılıktır sağlığın yeniden kazanılması da öyle. Sağlık neden metadır. Çünkü onu korumak ya da ona yeniden sahip olmak için aslında başka metalarla değişmek üzere (ekmek, zeytin, peynir, ayakkabı vb.) kapitaliste sattığımız emekgücü, karşılığında aldığımız ücreti, bu defa; aşılara, hastane masraflarına, ilaç giderlerine vermek, bunlarla değişmek zorunda kalacağız.

Peki sağlık hizmetlerinin fiyatı nasıl belirlenir? Tüm diğer metaların olduğu gibi sağlık denen metanın fiyatı da pazar ekonomisinin kuralları tarafından belirlenir. Bizim yöneticilerimiz ve bizim hür teşebbüscülerimiz açısından "Pazar ekonomisi bireye ve topluma en yararlı ekonomik model" olduğuna göre, sağlık hizmetlerinin fiyatının bu şekilde belirleniyor olması da doğal olarak sağlık hizmetlerinin bireye, topluma en yararlı olacak biçimde erişiyor olması demektir. Burada pazar ekonomisinin işleyişini açmakta yarar var. Pazar ekonomisi denen şeyin özü, arz-talep ilişkisidir. Herhangi bir metaya talep arzdan fazlaysa o metanın fiyatı artar, yani o metanın üretildiği alan karlı bir alan olur. Başka alanlardan o alana sermaye akar, arz hızla yükselir, bir noktada talep ile dengelenir, daha sonra talebi aşar. Arz fazla talep az olduğu için metanın fiyatı düşer, yani o metanın üretimi karsız bir alan olur. Sermaye o alandan çekilip o anda daha karlı olan bir metanın üretim alanına girer. İşte bu döngü- her seferinde sermayeyi daha da artırarak- böyle sürüp gider. Görüldüğü gibi sermayeyi alanlar arasında göçe zorlayan en önemli faktör, kar faktörüdür.

Yukarıda kapitalist toplum ve onun işleyiş yasası üzerinde çok kısa ve çok genel olarak durduk. Şimdi bu yasa sağlık alanına uygulanırsa (uygulanıyor ise) nasıl bir tablo ortaya çıkar (çıkmıştır) düşünelim

biraz. Sağlık alanı nedir? Sağlık alanı; bireyin ana rahmında oluşmaya başladığı andan ölümüne sağlığının korunması hizmetleri, korunamadığı durumlarda tedavi hizmetleri ve insan neslinin (aslında diğer canlı nesillerin de) yok olmasını önlemek için gerekli çevre koşullarının oluşturulması çabalarıdır.

Sağlık alanında hizmet vermek belli bir ekonomik güç gerektirir. Bu anlamda bu hizmetleri ya devlet verebilir, ya da sermaye sahibi yani kapitalist. Bu ülkede devlet uzun yıllar sağlık hizmetlerini götüren yegane organ olmuştur. Tedavıye yönelik hizmetlerinin yanında sağlığı koruyucu çeşitli hizmetleri de vermeye çalışmıştır. Devlet bu konuda ne kadar başarılı olmuştur? Yoksa başarısız mı olmuştur? Ayrı bir tartışma konusudur; ama son yıllarda devlet, politikası gereği daha önce içinde olduğu, belirleyici olduğu, tek başına olduğu çeşitli alanlardan çekilerek bu alanları büyük bir hızla özel teşebbüse yani sermayeye devretmektedir. Sağlık alanı da bunlardan birisidir. Türkiye'de bir sağlık sorunu olduğu gerçektir. Ama sorunun kaynağını bu alandaki devlet tekelinde görmek ve özelleştirme ile bu sorunun çözülebileceğini düşünmek yanlıştır. Özel teşebbüsün egemen olduğu sağlık alanı aşağıdaki sonuçları verecektir;

1- Yatırımlar en karlı alana tedaviye yönelik olan hizmetlere kayar, çünkü bir hastalığı önlemek genelde daha ucuza mal olur, dolayısıyla tedaviye göre daha az karlıdır.

2- Yatırımlar en fazla karın sağlanacağı coğrafi bölgeye kayar, bölgeler arasında şu anda da var olan hizmet eşitsizliği artarak devam eder.

3- Gerekli olmadığı halde çeşitli işlemler uygulanmaya başlar.

4- Bu alanda yeni bir tekelleşmenin olmayacağını kimse garanti edemez.

"Türkiye'de bir sağlık sorunu olduğu gerçektir." dedik. Nedir bu sorunun kaynakları? Tabi ki en önemli sorun bütçeden sağlık hizmetleri için ayrılan paydır. %3-5'lik paylarla tüm vatandaşlara yeterli sağlık hizmetleri verilemeyeceği açıktır. Kaldı ki bu kısıtlı olanağı yeterince verimli kullanmayı sağlayacak akılcı bir sağlık politikası da görünmemektedir ortada. Devlet idaresinin her kademesinde görülen yozlaşma, çürüme, halkın sorunlarına bilinçle eğilmeme, rüşvet yeme, adam kayırma gibi ahlaki bozukluklar, sağlıkla ilgili devlet bürokrasisine de aynen yansımaktadır. Yurdun bir bölümüne ancak "zorunlu hizmet" yasalarıyla insanlar mecbur edilerek iyi-kötü bir sağlık hizmeti götürülebilmektedir. Taşra da pek çok kamu hastanesinde uzman hekim bulunmamaktadır. Bırakın uzman hekimi, çeşitli tıbbi gereçleri bulmak, bulunanları gerekli şartlarda saklamak, kullanmak bile mümkün olmamaktadır. Hastanelerde elektrik ve su kesintisi dahi yapılabilmektedir. Bu hastanelerin pekçoğu sağlam girenin hasta çıkmasına neden olacak kadar pistir, mikrop yuvasıdır. Ve bu hastanelerde muayene olmak için beklenir. Tüm muayene 5 dakika sürer. Eğer röntgen, operasyon v.s. gerekiyorsa o zaman da aylarca bunlar için sıra beklenir. Bu örneklerin daha çarpıcılarını bulmak, binlerce çoğaltmak mümkün ama biz bu kadarla yetinelim.

Sonuç ya da başlangıç

Peki Kim Nasıl Çözecek Bu Sorunları?

Bir yanda; bayramda çocuklarına yeni bir elbise alamamanın yürek ezikliği ile intihar eden babalar, ameliyat parasını denkleştiremediği için ölüm anını bekleyen hastalar, "Ne olur bize ilaç yazmayın doktor bey" diye yalvaran insanlar, kuduz aşısı olup da kudurarak ölenler, yeniden hortlayan salgın hastalıklardan ölen yüzlerce vatandaş, geçinmek için en az iki iş yapan işçiler, memurlar, ailesinin geçimine katkıda bulunmak isterken on yaşında kar hırsı yüzünden yanarak can veren, dumandan boğulan çocuklar. Kısaca bir yanda binlerce sorunun içine gömülmüş, çözüm bekleyen halk.

Öte yanda; bu sorunların hiçbirinin çözümü için serçe parmağını bile kıpırdatmayan ama milletvekili maaşlarını kat kat arttıran tekliflere, kıyak emeklilik önerilerine salyaları akarak "evet" diyen, kardeşlerine, bacanaklarına, damatlarına köşe döndüren, çağ atlatan, en ufak bir ameliyatını dahi gıdıp uşağı olduğu A.B.D. de olan, altı ayda bir A.B.D'ye kontrole giden yüksek yöneticilerimiz, parlementerlerimiz ve onların hizmet ettiği burjuva sınıfı.

Kim çözecek bu sorunları?

Nasıl çözülecek bu sorunlar?

Bizim yerimiz neresi?

Hıdır Ateş (İ.Ü. Ecz. Fak 4. Sınıf)

YAPTIĞIMIZ, KAVRAYIŞIMIZ KADAR

Eczacılık Fakültesi Oyuncuları, bu sene ilk olarak "Muammalar Diyarı" adlı oyunla - olmayan- perdelerini açtı. Yazıp yönettiğim bu şarkılı, danslı oyun, yirmi dakikalık zamanlamasıyla ve öğle tatiline denk düşecek biçimde organize edilişiyle- deyim uygun bulunursa- bir "AYAKÜSTÜ TIYATROSU" örneğidir.

Bu çalışmanın bize bir çok yararı oldu: Öncelikle deneyimsiz oyuncularımız seyirciyle tanışmanın hazzını tattı. "Muammalar diyarı" eğlenceli ve hafif tartımlı prova akışıyla da tiyatro çalışması'na olan ilgiyi pekiştirdi. Artı, tiyatro etkinliği fakülte için gözle görünür bir biçim aldı. Yani bir ölçüde, başkalarınca tanınmak isteği karşılandı. Herkes tek tek tanınmak için nasıl birçok yola başvurursa, bizde EFO olarak kabul görmenin önemli gereklerinden birini yerine getirdik.

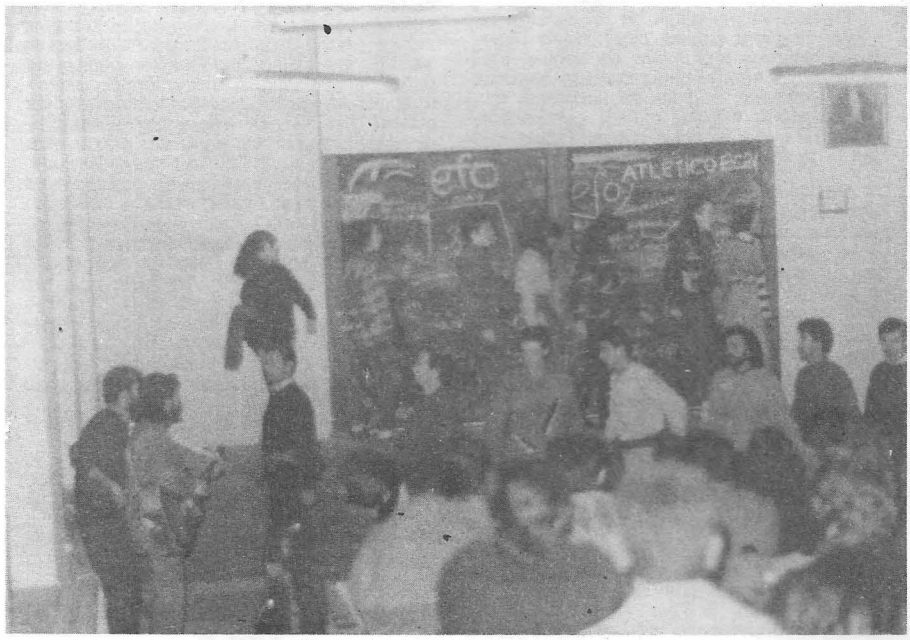

"Muammalar Diyarı"nın sahneleşinin hemen ardından, Bertholt Brecht'in "Lukullus'un Sorgusu" oyununun çalışmalarına başladık. Bu oyun Süre gelen insanlık tragedyası'nın açığa çıkartılmasına bulunacağımız katkıdan ötürü, uğraşımıza biraz daha anlam, biraz daha işlev kattı. Oyunun adından anlaşılacağı üzere, bizlerde sürecimizle bu sorgulamaya katıldık. Ve biliyoruz ki lukullusların zaferini sütten çıkmış ak kaşık gibi gösterenler, yalan söylüyorlar. İşte anlam ve işlev buradan geliyor; lukullusların zaferini tartışabilmekten.

Üstümüzdeki ağırlıkların arasından kulaklarımızı açıp Brecht'i dinleyelim birde: Boyuna yenenler yazar/Yenilenlerin tarihini/ çarpıtır yenilenlerin/Yenen niteliklerini/Gider güçsüz olan/ve kalır geriye/ Yalan. İşte "Lukulus'un Sorgusu"'da bu şiir kadar şiir. Meleklerin olmadığı bir öbürdünyayı ve meleklerle dolu dünyamızı çığıran/Çağrılayan bir şiir. Gerçekçilerin işi de bu; alışkanlıkla puslanmış gözleri aralamak. Yalanların bilinçte yarattığı yıkıntıları onarmak. Ve gerçeği en yüce mertebede, güzelliğin mertebesinde kalıcı, ele geçer ve değişebilir kılmak. Binyılların yıkıntısı altında biriken bu koca okyanus gölüne nehir olabilmenin önemini kavratmak.

EFO'da umarım aynı kavrayışla, genç olmanın verdiği coşkuyla ve düşünmenin yarattığı büyük hazla, önümde duran bu yazınsal yapıtı bir tiyatro olayına dönüştürecektir.

Çünkü farketmemize izin verilmeyen gülünç bir ağlatı dönemi içindeyiz. Yıkıntıların altına atıldık. Tek tek ve toplu olarak aşklarımızla, işlerimizle çırıl çıplak başbaşa bırakıldık. Çalacağımız kapılar sınırlı -belki hiç yok-söyleyecek sözümüz var... Sözcüksüz bırakıldık. Bilimsel olan, Güzel duygusal olan ne varsa hepsi bizden kaçırılmakta... Ama biz yinede gülümseyebilir, aşk'dan vazgeçmeyebiliriz. Yapıp ettiklerimizle tazelenir de bir gün, bu iri iri söyleyişleri daha has eleklerde eleriz.

EFO herkesi bekliyor: Gelin lukulusların zaferini konuşalım

Cüneyt Uzunlar

EN ÇOK KİMLER ÖLÜYOR

Sağlık alanında durum, ülkedeki yapıların bir yansımasıdır. Sağlıklı olmak, sıhhatini korumak, sağlıklı bir çevrede yaşamak, sağlıklı bir konutta oturmak herkesin hakkı

Halen ülkemizde bir taraftan işsiz insanların sayısı çığ gibi büyürken, çalışan insanlarımızın aldığı ücretin hepsi sadece bir insanın sağlıklı kalabilmesi için alması gereken temel gıda maddelerinin yarısını bile almaya yetmemektedir. Yetkili ağızlar, "sağlık alanında da çağ atladık" derken sağlığa bütçeden ayrılan pay %2,1'e düşmüş; küçük bir azınlık dolarla tedavi hakkını kullanırken yoksullaşan halkımız parası olmadığı için Acil kapılarınından geri çevrilmekte ya da hastanelerde rehin kalmaktadır.

Bir yandan geniş halk yığınları açısından araç, gereç ve personel yokluğu, öte yandan elde bulunan unsurların da yüksek gelirli kategorilere hizmet edecek biçimde uzmanlaşmış ve belli bir yerde yoğunlaşmış olması. Türkiye'de doktorların İstanbul ve İstanbul dışı olarak dağılamalırı bu eğilimin açık seçik örneğidir. Türkiye'de doktor başına ortalama nüfus sayısında bir düzelme olmazken, bölgesel eşitsizlikler önemini hep korumaktadır.

Yerleşme merkezlerine göre biçimlenen bu yığılım ayrıca uzmanlaşma ile de bütünleşir. Doktorların %60'ı uzman hekimdir ve bunlar ilke olarak zengin müşteri çevresine yönelmişlerdir.

Gene, Türkiye'de 1965 yılında, devlet hastanelerinde ortalama 10 bin kişiye 22,6 yatak düşmekteyken 1989 yılında ortalam 10 bin kişiye 22 yatak düşmektedir.

Hasta insan sayısının sağlıklı insan sayısından daha fazla olduğu ülkemizde. Kurumlaşmanın hem uzun zamana hem de yüklü giderlere bağlı olduğu hastane ve hekimlik alanı dışında, küçük sağlık merkezlerine bağlı daha esnek bir yapıya sahip sağlık memurlarından ve ebelerden oluşan cihaz ülkedeki yapılara son derece uygunluk göstermektedir.

CEM ERDAL ÜNAL

1983 DİE kayıtlarına göre Türkiye'de toplam 10.969 sağlık kurumu bulunmaktadır. (530 hastane, 1000 sağlık merkezi, 1955 sağlık ocağı, 7044 sağlık evi vb.) Hastanelerdeki toplam yatak sayısı da 96.138 dir.

Sağlıklı insan sayısının sağlıksızlardan çok fazla olduğu ülkemizde aşağıdaki bilgiler oldukça düşündürücüdür.

1988 rakamları ile

-Sağlık ocağı ve sağlık evi yatırımları: 21,6

- Jandarma karakolları hariç, karakol yatırımları: 53,4
- Hastane yatırımları:17,9
- Cezaevi yatırımları: 40,6

Türkiye'de ençok yaşlıların öldüğüne inanıyorsanız çok yanılmaktasınız demekdir.

Ölümlerin Yaşlara Göre Dağılımı (%)

0-1 yaş	66.2
1-4 "	13.4
5-14 "	6.7
15-24 "	6.4
23-34 "	6.2
33-44 "	7.7
45-54 "	13.0
55-64 "	16.9
65-74 "	31.1
75 yaş ve üstü	34.0

Bazı Ortalamalar

- Ortalama yaşam : 61 yıl
- Yaşama şansı : %18
- Yeterli Beslenme: 113 (Temel gereksinim % si)
- Protein (gr/kişi/gün) 82
- Kullanılabilir içme suyu (nüfus: % 75 başına % si)
- Doktor (10.000 kişiye) : 6
- Hasta yatağı (10.000 kişiye) : 22

"Savaş İstiyoruz!" En önce vuruldu bunu yazan. B. Brecht

Dünyanın dört bir yanında, nüfusun ezici çoğunluğu açlık ve sefaletle karşıkarşıya iken, bakın askeri harcamalar ne alemde.

Un Chronicle adlı yayının, Eylül 1988 tarihini taşıyan sayısında, dünya askeri harcamaları, 1981 yılı için 600 milyar dolar olarak belirtilmiş. Bu rakam, 1985 yılında 870 milyar dolara yükselmiş ve tahminlere göre 2000 yılında bu harcamaların 1 trilyon dolara ulaşması bekleniyor.

Bu denli bol sıfırlı rakamların ülkeler üzerindeki etkisine de değinmekte fayda var. Birleşmiş Milletler'in, Eylül 1988 tarihli, konuyla ilgili yayınında şöyle deniyor:

"Askeri harcamalar sadece ekonomik durgunluğu ve sosyal bozukluları körüklemekle kalmıyor,harcama yapan belli başlı ülkelerin ekonomik ve politik geleceklerini ve, modern teknolojinin kontrolü uğruna yarışın biçimlendirdiği, karşılıklı ilişkilerini de etkiliyor."

Silahlanma harcamalarının etkileri, azgelişmiş ülkelerde kendini çok daha ağır ve yıkıcı şekilde gösteriyor. Bu gruba dahil ülkeler, 1970 yılında silah satın almak için 3 milyar dolar öderken, 1980 yılında bu değer %200'lük bir artış göstererek 9 milyar dolara ulaşıyor. Yine bu ülkelerde silahlanma için harcanan her dolara karşılık, ülke içi yatırımların 25 cent azaldığı da saptanmış.

Birleşmiş Milletler'in sözkonusu yayınında, dünyadaki nükleer başlık sayısının 50.000'in üzerinde olduğu ve bunların tahrip gücünün, Hiroşima'ya atılan atom bombasından 1 milyon kat üstün olduğu belirtiliyor.

Askeri etkinliklerle ilgili insan sayısı da oldukça yüksek rakamlara karşılık geliyor:

1980'de, 100 milyon insan, toplum için önemli hiçbir ekonomik yararı olmayan askeri etkinliklerle -dolaylı veya dolaysız- ilgili. Bu rakam da, 1982 yılı itibarıyla,tüm dünyadaki toplam doktor ve öğretmen sayısının üç katına eşit...

Bu konuya, Un Chronicle, Eylül 1988 sayısında şöyle değinmiş:

"Dünyada 60-80 milyon insanın askeri faaliyetler alanında istihdam edildiği tahmin ediliyor. Dünyadaki 3 milyon mühendis ve bilim adamının 1/4'ü askeri alanda çalışmaktadır."

Azgelişmiş ülkelerde bir bütün olarak, her 250 yurttaş için bir asker (bizim ülkemizde 60-70 kişiye bir asker) ve her 3.700 yurttaş için bir doktor vardır. ABD'nin ve AET ülkelerinin bütçeleri, askeri araştırmalar için kişi başına 45, sağlık araştırmaları için ise kişi başına 11 dolar ayırmaktadır.

Şimdi de, silahlanma için kullanılan bu muazzam kaynağın büyüklüğü hakkında fikir verecek karşılaştırmaların birkaçına göz atalım:

- Bir tek günlük askeri harcamalar tutarı, sıtmayı tümüyle yok etmek için uygulanacak bir programın yıllık maliyetini finanse edebilir. Dünyanın 5 saatlik askeri harcamalar tutarı, Unicef'in çocuk esirgeme programlarıyla ilgili toplam bütçesine eşittir.

- ABD askeri personelinin eğitim harcamaları, Güneydoğu Asya'da okul çağında 300 milyon çocuğun eğitim bütçesinin iki katına ulaşıyor. Dünya halk sağlığı toplam harcamaları, askeri harcamaların sadece %60'ına karşılık geliyor.

- Modern bir bombalama uçağı prototipinin maliyeti, 250.000 öğretmenin 1 yıllık ücretleri toplamına, veya, 100'er yataklı 75 hastanenin yapım ve donatım maliyetine eşittir. Bir Trident nükleer denizaltısının fiyatı, azgelişmiş ülkelerde 16 milyon çocuğu okula göndermenin yıllık maliyetine, veya, 2 milyon insan için 400.000 konut yapmanın maliyetine eşittir. Modern bir tanka harcanan parayla, Üçüncü Dünya ülkelerinde 30.000 çocuk için 1000 adet derslik yapılabilir.

- Gelişmiş ülkelerin askeri harcamalarının yalnız %1'i, gıda üretimini artırmak ve olağanüstü durum yedekleri için yapılan uluslararası mali yardımdaki açığı kapatabilir.

Tüm bu değerleri verdikten sonra, söyleyecek birşey kalmıyor.

Yorumu size bırakıyorum.

Derleyen: **Saime Öner**

Bu ilk sayımızda, edebiyat dünyamızın yeni kayıplarından olan ve dolayısıyla basında adlarına sıkça rastladığımız iki sanatçıyı Beckett ve Süreya'yı kendi boyutlarımızda analım istedik.

MUTLAKA GELECEK

SAMUEL BECKETT, 1906 İrlanda doğumlu. Orta sınıf, Protestan bir ailenin oğlu. Çocukluğunda din, gençliğinde Dublin'de İngiliz, Fransız ve İtalyan edebiyatı eğitimi gördü ve 1928 yılında Paris'in "Ecole Normale" yüksek okulunda İngilizce öğretmenliği yapmaya başlaması yeni kapılar açtı Beckett'a. Beckett o yıllarda seçerek çıraklık yapmış gibidir. (21 yaşındayken (James) Joyce'un sereteriydi.) İlk yayınları, 1929'daki "Dante...Bruno...Vico....Joyce...." denemesi, (Marcel) Proust hakkında 1931'deki monografisi, 1935'de "Europa", Press tarafından basılan şiir derlemesi tam anlamıyla birer işaret, birer giriştir. Beckett; kendi ihtiyaçlarına göre Joyce ve Proust'a yakınlaşır. "More Pricks Than Kicks" (Tekmeden çok çifte) (1934) başlıklı ürününde kendi özel sesini duyurur. Bu arada savaş bir kesintiye yol açar. Beckett'i, yazılarına önceden sinmiş bir susku, bir cinnet ve keder ile kuşatmıştır savaş. 1951'de "Molloy", bir yıl sonra da "Godot'yu Beklerken" ile şartların en az ilginç ama en gerekli olanını yerine getirir Beckett: Zamanındalık. Zaman yetişmiştir; büyük sanatçı daha ilerisinin düşünü gören kişidir artık.

Samuel Beckett, 1952'de yayımlanan "Godot'yu Beklerken" ile üne kavuştuğunda 46 yaşındadır. "Mollay", "Malone Ölüyor" ve "Adlandırılamayan"dan oluşan roman üçlüsüne, daha önce ve sonra yazdığı romanlar eklenir: "Murphy", "Watt", "Mercier ve Camier". Bütün bu eserlerini (önceki ve sonrakileri de) anadili İngilizce yerine Fransızca yazacaktır. Beckett kısa zamanda tiyatro sahnelerini sarsmaya başlar. İkinci Dünya Savaşı'nın vahşiliğine, insanı hiçe sayışına, sefaletine bir tepki olarak soluk kazanan "Absurd Tiyatro"nun önemli isimlerinden biridir artık. "Eleutheria", "Godot'yu Beklerken", "Oyunun Sonu" ile başlayan ve "Oyun", "Küller", "Kiapp'ın Son Bandı", "Mutlu Günler" ile süren oyun zinciriyle bir sorgulamaya çağıran bir zincirdir bu. O, çok genç yaşta edebiyat, felsefe, ilahiyat ve savaş (gerçekte o savaş gibi bir vahşeti yaşamış olmasına rağmen bunu bir malzeme olarak kullanmaz hiçbir zaman) kültürleri üzerine yoğun çalışmaya girer; dünya kültürünü sorgular, yorumlar hep; hem kendi zihninde, hem çalışmalarında. Kitlelerin sorgulaması ise daha çok onun kitaparında, oyunlarında kimin konuştuğu, görünürde hep aynı şeyi söyleyen yorulmak bilmeyen öznenin kim olduğu ve o öznenin neyi anlatmak, nereye varmak istediği ve en önemlisi Beckett'e özgü sessizliğin gizinin ne olduğu yönündedir.

"Suskumun sesini ararım ben" der Beckett. Söylemini kesintileyen suskular değişik süre ve sıklıklarıyla boş değildir. İçlerinde, adeta işitilebilir yankısı vardır söylenmeyen şeylerin. Yapıtlarındaki suskuyu yaşantısında da bir salyangoz gibi kabuğuna çekilerek, oyunlarının galalarına katılmayıp basına demeç vermeyerek hissettirir. Ve şimdi Beckett en uzun suskuyu sunuyor bize! ölümü.

ESTRAGON: Gelmesi gerekirdi.

VLADİMİR: Kesin geleceğini söylemedi.

ESTRAGON: Ya gelmezse?

VLADİMİR: Yarın yine bekleriz.

ESTRAGON: Öbür gün de.

VILADİMİR: Gelinceye dek.

ŞİİR KERE ŞİİR ŞAİR; SÜREYA

ÜSTÜ KALSIN

Ölüyorum Tanrım
Bu da oldu işte
Her ölüm erken ölümdür
Biliyorum Tanrım
Ama, ayrıca aldığın şu hayat
Fena değildir.
Üstü kalsın.

C. Süreya

Şiir yazmak için onu alabildiğine yaşamak ve duyumsamak gerekli; bana göre. Boşuna sarfedilmiş, ölü simgeler, sözcükler dili ve duyguyu kirletmemeli. Her sözcükle şiir soluk almalı, dirilmeli. Cemal Süreya'nın şiirinde olduğu gibi. Onda, her sözcüğün veya sözcükler grubunun ardında duyarlı ve ılık bir erotizm, zekice şekillendirilmiş bir ironi ve siyasal tavır saklı. Öyle ki iki dizelik şiirlerinin sayfa dolusu romanlarla, upuzun metraj filmlerle aktaramayacaklarını öne sürmüş Süreya. Bunu da Sıcak Nal'da, "8.10 Vapuru" şiirindeki "Sesinde ev dağınıklığı var", Güz Bitiği'ndeki "An ki fıskiyesi sonsuzluğun" ve Elma'daki "Sirkeci'nin tren dolu kadınları" dizeleri ile belirgin kılmış.

Cemal Süreya'nın "şiir kere şiir şair"liğinin ilk ürünü 1957'de yayımlanan Üvercinka'dır. Bunu Göçebe (1965), Beni Öp Sonra Doğur Beni (1973), Uçurumda Açan (1984), Sıcak Nal ve Güz Bitiği (1988) izler. "Günde 24 saat şiir yaşarım. Herşeye şair olarak bakarım. Yazmaktan daha büyük bir yer tutar bu benim hayatımda". Şiirleri onun bu şair bakışının dürtüleriyle can bulmuş olmalı. Bununla beraber Süreya'nın genç şairler üzerinde de etkili olduğu söylenir, bu da onun sürekli bir kendini yenileme, yaşama ve şiire bağlılık duygularının bir göstergesidir sanırım.

Cemal Süreya ölümü düşünmemiş pek; onu yine ince ironisiyle, ama dipte barındırdığı hüzünle kaleme almış "Sizin Hiç Babanız Öldü mü?" şiirinde. Ve ölümüne yakın yazdığı "Ölüm?/ Bir gölün dibinde durgun uykudasın". dizeleriyle kendisi için birkaç yıl daha sürecek bir yaşam düşlüyor sanki. Ya sonra...." sonrası iyilik güzellik".... olsaydı keşke.

Ebru Güngör
(İ.Ü.Ecz. Fak. 1. Sınıf)

ŞİİRLER

Önce
yüzüstü yere
sağa
ya da sola
önemsiz
sonra
yüzüstü sağa
ya da sola
sola
ya da sağa
en son
yüzüstü sola
ya da sağa
önemsiz
en üstte
kafa

Beckett '76-'78

gece nice
yalvarttın şafağı
gece lütfen
ol

Beckett '76-'78

HÜR HAMAMLAR DENİZİ

Kadınlar hamamında Güzin
Bacağının birini suya uzattı
Erkekler hamamında Süleyman
Uzandı bu bacağı bir güzel öptü
Öpsün bakalım
Kadın kısmı n'apar Güzin onu yapacak
Bacağını azıcık yukarı çekti
Süleyman yutar mı kaçın kurrası
Bu sefer biraz aşağıdan öptü
Hadi bakalım
Az daha biraz daha derken sonunda
O güzelim bacak sudan çıkacak
bacakla beraber bir mesele önemli
Acep şimdi Süleyman nerden öpecek
Dur bakalım
Erkekler hamamında Süleyman
Az namussuz adam değilmiş hani
Kalkıp dosdoğru Eskişehir'e gitti
Geçirdiği gibi başına şapkasını
Enflasyon parasıyla otuz lira

C. Süreya

GELECEK BİZİMDİR

Gelecek Bizim
yaşayalım anlamsız doğan,
güneşin altında ölen
çocuklarla, ezilen kadınlarla
yok edilen düşünceyle
Mahvedilen doğadan,
bir çiçek de biz koparalım,
kutlayalım geleceği,
Çiçeği ortasına koyacağımız
masa etrafında...

FATİH ÖZ İ.Ü.Ecz. Fak.

TOPLUMCU GERÇEKÇİLİK

Toplumsal ilişkiler, üretim ilişkileri (alt yapı) tarafından belirlenir. Mevcut üretim ilişkileri kendilerine uygun, kendisine hizmet eden bir üst yapı oluştururlar. Yani üst yapı mevcut üretim ilişkilerinden çıkarı olan egemen ideoloji ile şekillendirilir. Devlet, hukuk, ahlak, mülkiyet gibi üst yapılara sanatı da katarak bunun üzerinde biraz duralım.

Mevcut toplumsal durumun sanatçısı, etkinliğini kimin hizmetine sunmak istediğinin bilincine varmalıdır. Emperyalizme bağımlı, tekellerin egemen olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Kâr amacına dayanan üretim ilişkilerinin uygulandığı bu "huzurlu", "müreffeh," insanların "mutlu" olduğu ülkede ufak tefek sorunlarımız da yok değil. Mesela insan hakları, mesela demokrasi. Ahlaksızlık, dolandırıcılık, rüşvet almış başını gidiyor. Devletin yüksek mevkilerindeki insanların adlarının geçtiği skandallar birbirini kovalıyor. Doğu dedikleri yerde insanlara meydan dayakları atılıyor, kadın-erkek, yaşlı-genç demeden insanlara dışkı yediriliyor. İşçilerin gerçek ücretleri 1977' dekinin üçte birine yaklaşmış, memurların maaşları yarıya inmiş. Bir insanın asgari olarak yaşantısını sürdürmesi, "hayatta kalabilmesi" için belirlenmiş asgari ücret, ev kirası ile yol parasını karşılamıyor. Kadınlar ve oyun çağındaki çocuklar sanayide ucuz emek gücü olarak kullanılıyor. Hem de ne şartlarda çalıştırılıyorlar, bir çoğu sigortasız. İş kazaları, işsizlik ayyuka çıkmış. Fahişelik kurumu almış başını gidiyor, milyonun üzerinde hayat kadını kendini pazarlıyor. Bunların sayısı her geçen gün artıyor. Ortaöğrenim gençliği, üniversiteye görememiş gençlik, üniversiteli gençlik, işçi ve işsiz gençlik... Yani geleceğin sahipleri (?) Bunun gibi ufak tefek (!) sorunları artırmak mümkün.

Mevcut toplumsal durumun sanatçısı bu tablo karşısında ne yapacak? Herşeyden önce bunları onaylayıp onaylamadığını sormalı kendisine. Ya "Nane, limon kabuğu / Bir tutam zencefil aman..."demeye devam edecek ya da bunlara karşı çıkacak. Bu karşı çıkış nasıl olacak? Yaşantısında gördüğü bu çelişkileri yapıtlarına yansıtarak. Ama çelişkileri anlatmakda yetmez, bununla birlikte, bunların nasıl çözüleceğine dair ipuçları vermelidir. Bu bizi "toplumcu gerçekçi yapıta" götürür.

Toplumcu gerçekçi bir yapıt alıcısına yeni bir hayatın belirtileri hakkında ipuçları verirken, öte yandan üstün nitelikli de olmalıdır. Yani estetik olarak da üstün olmalıdır. Fakat bir sanat yapıtı, estetik yönden ne kadar iyi olursa olsun, onun değerli bir yapıt olabilmesi için, eskiden tarihsel olarak yok olmaya mahkum olandan değil yeniden yana olması gerekir. Toplumsal bir yararı olmalıdır.

Burjuva eğlencelik sanatçısı böyle bir seçimi reddeder. İlerici bir sanatçı ise böyle bir seçimi görmezden gelemez. Sınıf mücadelesi temeline oturtur ve geleceğin temsilcisinin tarafına geçer. Bu noktada, sanatçının özerkliğinin yerini, yani yalnızca istediği konuda yaratma isteğinin yerini, sınıf mücadelisinde halktan yana olma alır. Yani belli bir yöne "eğilim" gösterir, taraf tutar. taraf tutmadan gerçekçi olamayacağını görür.

1930'larda belirginleşen toplumcu gerçekçi akım, bugün ayakta duran ve kendini ebedi gösteren değerlerin, kurumların, aslında, nasıl yok olmaya mahkum olduğunu, çürümüşlüğünü gösterir. Ve bunların yerini alacakların belirtilerini sunar.

Bir sınıfın ilerici bir yanı kalmadığında, bu sınıfın savunuculuğunu yapan sanatçılar, eserlerinde yalnızca biçimle uğraşırlar. Bu onların yok olmuşluklarının belirtisidir. İşte toplumcu gerçekçi yapıtlar, bu yeni ilişkilerin eski sınırlarına sığmadığı zamanlarda mevcut düzeni-özüne insanı değil, kârı koyan düzeni sorgulayarak, onun pisliklerinin çözümünün kendi içinde olmadığını gösterir. Toplumcu düzende ise yapıcı bir bakış açısına sahiptir. Tabi tüm bunlar sanatsal bir çerçeve içerisinde yapılır.

Sorunu bu şekilde ortaya koyduktan sonra, bir sanat yapıtını toplumsal ilişkilerin içine sokup kendimize şu soruyu sorabilmeliyiz: Yapıtın toplumsal ilişkiler karşısındaki konumu nedir? Onları onaylıyor mu gerici mi, yoksa onları yıkmayı, değiştirmeyi mi amaçlıyor? Ve ben hangisini istiyorum?

Ali Taniş (İ.Ü.Ecz. Fak 3. Sınıf)

Kültür Sanat Etkinlikleri

Geçtiğimiz günlerde İstanbul Eczacılar Odası ve İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin ortak üretimi sonucu bir dizi kültür sanat etkinlikleri gerçekleştirildi.

İlk etkinlik olarak Aziz Nesin'in "İnsanlar Uyanıyor" adlı öyküsü arkadaşlarımız tarafından okundu ve Aziz Nesin'le "gülmece" üzerine sohbet edildi.

14 Ocak günü ise Kerim Korcan, bize şiirlerinden ve öykülerinden örnekler sundu ve hapishane anılarını anlattı. Bundan başka yine arkadaşlarımız tarafından Kerim Korcan'ın bir öyküsü seslendirildi.

4 Şubat 1990 günü ise Prof. Dr. Emre Kongar'la "Bilim ve Sanat İlişkileri" üzerine doyurucu bir gün yaşanıldı. İzleyici ile çok sıcak bir iletişim kurmayı başaran Emre Kongar'la beş saat gibi uzun bir süre Türkiye ve dünyadaki temel sorunlar tartışıldı.

Tüm bu etkinlikler Ülkü Ayvaz'ın yönetmenliğinde gerçekleştirildi.

Sevgili arkadaşlar, önümüzdeki günlerde bu etkinlikler devam edecektir. İlgili açıklamalar gazeteler ve okulumuz panolarında duyurulmaktadır. Katılımlarınızı bekliyoruz.

Selma Tatar-Füsun Mangaltepe
(İ.Ü. Ecz. Fak. 3. Sınıf)

FELSEFE

Felsefenin I.Ö. VI. yy.da Eski Yunan'da doğduğu kabul edilmektedir. İlk kez Eski Yunan'da felsefe bugünkü anlamında; "yalnız bilmek için bilmek " anlamında kullanılmıştır. Eski Yunanlılar felsefeden bilgi sevgisini anlıyorlardı. (Philo; sevgi, Sophia; bilgi). Daha geniş bir tanımlama yapacak olursak, felsefe; evreni, doğayı açıklamak ister ve en genel sorunları inceler. Daha detaylı sorunlar ise bilimlerce incelenir; bu anlamda felsefe bilimlerin uzantısıdır ve onlardan soyutlanamaz. Ancak Nietzcshe'nin de alaylı bir şekilde vurguladığı gibi " zamanımızda felsefe akademik ihtiyarlarla, akademik gençler arasında olup biten zararsız bir gevezelikten ibaret kalıyor."

Felsefenin en genel sorunların öğrenilmesi demek olduğunu ve felsefenin amacının insanı, doğayı ve evreni açıklamak olduğunu söylemiştik. Bu genel sorunların daha iyi anlaşılabilmesi için felsefenin yanıtlamaya çalıştığı soruların bazılarını belirtmekte fayda var. Örneğin; ruhla beden arasında ne gibi bir ilişki vardır? insan ot gibi biter ve ot gibi yiter mi? Yoksa sürüp giden, hatta ölümden sonra sürüp giden bir yanı var mıdır? İnsan nasıl ve ne zaman yeryüzüne çıkmıştır? Tanrısal bir varlık tarafından mı yaratılmıştır? Yoksa başka canlılar gibi organik doğanın gelişmesinin doğal bir sonucu mudur? Dil nedir? Dil inrsanla birlikte mi doğmuştur? Yoksa ona sonradan mı verilmiştir? İnsan özgür müdür? Yoksa özgürlük onun için boş bir kuruntu mudur?

Bu soruları daha da genişletmek mümkün. Felsefenin içine derin bir biçimde girersek; sonu -izm'lerle biten bir sürü felsefi sistem olduğunu görürüz. Ama biz bu sorulara verdikleri cevaplar bakımından taban tabana zıt iki ana felsefi sistemi inceleleyeceğiz.

I- İdealist Sistem

II- Materyalist (Özdeksel) Sistem

Ancak buna geçmeden önce ruh (düşünce) ve madde (varlık) kavramlarını açıklayalım. Düşünce, bizim şeylerden edindiğimiz fikirlerimizdir; bu fikirlerin bazıları maddi nesneleri karşılar. Tanrı fikri gibi, sonsuzluk ve bizzat düşünce gibi diğer bazı fikirler ise, maddi nesneleri karşılamazlar. Biz bunlara ruh veya düşünce diyoruz. Madde veya varlık, duyumlarımızın, algılarımızın bize gösterdiği genel anlamda, bizi çevreleyen ve "dış dünya" dediğimiz herşeydir. Örnek; yaprak yeşildir. Bu yaprağın yeşil olduğunu bilmek bir fikirdir ve bu fikri bana veren duyumlarımdır. Ana madde, yaprağın kendisidir.

Madde ya da ruhtan, varlık ya da düşünceden hangisi daha önemlidir? Hangisi diğerinden öncedir? İşte felsefenin temel sorusu budur. Çünkü ancak bu sorunun cevabından yapılacak çıkarım ve ilerlemelerle biraz önce belirttiğimiz felsefenin incelediği genel sorunlar aydınlanabilir.

I. İDEALİZM

İdealizm, günlük konuşmada genel anlamda insanın kendisini bir davaya, bir ülküye adaması demektir. Bir felsefe sistemi olan idealizmin bu tanımla ilgisi yoktur. anlam karışıklığını önlemek için bu ayırdı ortaya koymakta fayda var. Felsefede idealizm, dünyanın ruh ile açıklanmasını temel alan bir öğretidir. İdealizm, felsefenin temel sorusuna "en önemli, başlıca ve ilk öğe, düşüncedir" diye yanıt verir

. Ve düşüncenin birinci derecede önemli olduğunu ileri sürerken, varlığı düşüncenin yarattığını ya da bir başka deyişle "maddeyi ruhun yarattığını" kabul eder.

İdealizm, dinlerce salt, ruhun yani Tanrı'nın, maddenin yaratıcısı olduğunu ileri sürerek tam gelişmesini bulmuşur. İdealizm, bir öğreti olarak Eski Yunan'da şekillenmeye başlamıştır. Doğal olarak o zaman savunulan fikirler bugünkü idealizmin geldiği yere bakılırsa çok zayıftır. O zaman idealistler, genelde maddeyi inkar ettikleri gibi hareketi yadsıyorlardı. İlk idealistlerden sayılan Zenon devinimin (hareketin) bir görünüşten, kurutudan ibaret olduğunu kanıtlamak için ünlü çıkmazlar öne sürüyordu. Örneğin, "Aşil Kanıtı" diye ünlenen şaşırtmacası şöyle; Yunan kahramanlarından Aşil (çeviklik simgesi) ile bir kaplumbağa (yavaşlık simgesi) yarışa başlıyorlar. Aşil, kaplumbağanın kendisinden on metre ilerden yarışa başlamasını kabul ediyor. Kaplumbağanın Aşil'den on kez daha yavaş hareket ettiğini varsayarak Aşil bir metre ilerleyinceye kadar kaplumbağa bir desimetre ilerlemiş olacaktır. Aradaki mesafe ilk adımda 1/10, ikinci adımda 1/100, üçüncü adımda 1/1000, dördüncü adımda 1/10000 olmak üzere gittikçe küçülecek ve fakat sonsuza kadar bölünmekte devam edecektir. Bu hesabın sonucu olarak da Aşil, kaplumbağaya hiç bir zaman yetişmeyecektir... Bu tanıttaki şaşırtmaca sonusuzlukla, sonsuz olarak bölünebilen bir sonluyu özdeş kılmakla gerçekleşmiştir. Sonlunun sonsuza bölünebilmesi başka, sonsuz olabilmesi başkadır. Daha açık bir deyişle sonlu, sonsuzca bölünebilmekle sonsuz olmaz.

Çağdaş metafizikçi ve idealistler, Eski Yunan'da yaşayan idealistlerin ortak bir pot kırdıklarını söylüyorlar. Bu pot; devimsiz ve değişmez varlık'ın (Tanrı'nın) bir biçim sahibi olduğunu ve uzayda yer kapladığını savunmalarıdır. Bu ise onun, ruhsal olmayıp özdeksel olduğunu söylemek demektir. Tüm Yunan metafizikçileri ve idealistleri, bunların en büyükleri olan Platon'la, Aristoteles bile bu potu kırmakta devam edeceklerdir.

İlkçağdan sonra Hıristiyanlığın çıkışıyla idealizm yerini gittikçe sağlamlaştırdı. Hıristiyanlığı Müslümanlık izledi. ortaçağ'da idealizm baş tacı ediliyordu. Bütün avrupa'da teokratik düzen ve ceplerini cennetin anahtarını satarak doldurmuş idealist din adamlarının hakimiyeti vardı. Teokratik sınıfın hakimiyeti 1789 Fransız devrimine kadar sürdü.

İdealizmin tekrar uyanışı da bu sıralara rastlar. Bir İrlandalı kilise adamı olan Berkeley - idealizmin babası sayılır- ortaya çıkar. Berkeley idealizmine göre, bizim "dış dünya" ve nesnelerin real nitelikleri dediğimiz bütün şeyler, hepsi deneyden türemiş olan ideler (fikirler) ile bunların arasındaki bağıntılardan başka bir şey değildir. Nesnelerin bilincimiz dışında bağımsız varlıkları olduğunu kabul etmez. Kısacası, nesneler biz gördüğümüz, duyduğumuz için vardır. Bir örnek verecek olursak; Berkeley'e göre bir kirazın duyularımıza dayanan niteliklerini bir bir kaldırırsak kirazdan geriye hiçbir şey kalmaz. Berkeley'den sonra da idealizm ilerledi fakat asıl seyrinden pey birşey değiştirmedi ve önemli bir değişiklik de olmadı.

II. MATERYALİZM

İdealizmde olduğu gibi materyalizm de günlük kullanımda çarpıtılmıştır. Materyalist insan deyince akla, maddiyattan başka birşey düşünmeyen, çıkarcı insan imajı gelmektedir. Halbuki felsefi materyalizmin bununla ilgisi olmadığını göreceğiz.

Materyalist felsefe evrenin ve varoluşun bilimsel açıklamasından başka bir şey değildir. Bu öğreti felsefenin tüm sorunlarına bilimsel yönden yaklaşır. Varoluşun ve evrenin varlığını açıklamak için bir ruha (Tanrı'ya) gereksinim duymaz. Aksine ruhun kendisinin maddenin en üstün ürününden başka birşey olmadığını savunur. Hareketi kanıksar ve varlığın değişmez unsurlarından biri olarak alır. Hareketin önemi ilk olarak Yunan filozofu Herakliatus tarafından ileri sürülmüştür. Bu düşünür "insan aynı ırmakta iki kez yıkanamaz" derken hareketin varlığını basit bir şekilde tanımlamış. Materyalizm 18. yy.'a kadar, idealizmin gölgesi altında kalmış. Bu

Devamı 12. sayfada

Felsefe (devam)

böylece Diderot'a kadar sürmüş. Materyalistlere göre madde (varlık) bizim düşüncemizin dışında var olan gerçek şeylerdir ve var olmak için düşünceye ya da ruha gereksinim duymaz. Aynı şekilde ruh maddesiz var olamayacağına göre, ölümsüz bedenden bağımsız bir ruh da yoktur.

Kısacası, ruhu yaratan maddedir ve bilimsel olarak asla maddesiz ruh görülmedi. Madde her ruhun dışında vardır ve maddenin kendine özgü bir varlığı olduğundan, var olmak çin ruha gereksinim duymaz. Dolayısıyla idealistlerin söylediğinin tersine, şeyleri yaratanlar, bizim fikirlerimiz değildir. Biz fikirlerimizi şeylerden alırız. Bu dünyayı tanımak yeteneğindeyiz, maddeden ve dünyadan edindiğimiz fikirler, giderek daha doğru oluyorlar, çünkü bilimlerin yardımıyla daha önce bildiklerimizi kesinleştirebildiğimiz gibi bilmediklerimizi de bulabiliriz.

VARGI

Yukarıda da gördüğümüz gibi varoluşun nedenini, kaynağını idealist felsefe metafizik yani bilimsel olmayan yoldan; Materyalizm ise bilimsel yoldan açıklamaya uğraşır. İdealizm sömürmesini sağlamıştır. Çünkü idealist felsefenin desteklediği, din olgusu halk kitlelerine kaderci inancı yerleştirmiştir. Böylece ezilen halk yüzyıllar boyunca kendisine vaad edilen cennetin hayaliyle ezen sınıfa boyun eğmiştir.

Diğer taraftan Materyalizm de bilimin gelişmesiyle beraber gelişmiştir. Bu öğreti sömüren sınıfın tekerine çomak soktuğu için her zaman engellenmeye çalışılmış ve yobaz din çevrelerinin büyük tepkisine yol açmıştır. Galilei Galileo'nun dünyanın döndüğünü ileri sürüp engizisyon mahkemesince ölüme mahkum edilmesi gibi. Charles Darwin evrim teorisini ortaya attığında da büyük tepkiler gelmişti. İdealistler bu teoriyi bir türlü kabullenmek istemediler ve çürütmeye çalıştılar.

Bir fille bir kertenkelenin, bir insanla bir solucanın aynı soydan olduklarını hemen kavramak kolay değildir elbet. Prof. Alferd Weber, insanın bir maymun değişimi olduğunu bir türlü anlamak istemeyenlere; utanmayın Kutsal Kitap size, yüzyıllarca bir toprak külçesinden var olduğunuzu söyleyip durdu da niçin utanmadınız? diyor.

Aynı şekilde Oxford piskoposu Wilberforce, Darwin'i savunan Th. Huxley'e kendisinin baba yönünden mi, yoksa ana yönünden mi maymundan geldiğini sormaktadır. Huxley, şu karşılığı veriyor: Bilimsel gerçekleri baltalamak için dil döken bir adamın soyundan gelmektense, alçakgönüllü ve haddini bilen bir maymun soyundan gelmeyi tercih ederim.

Materyalizm mi? idealizm mi? Bilimsel olmayandan mı geldik, bilimsel olandan mı? Diğer bir deyişle siz hangisini tercih ederdiniz; bilimsel gerçekleri baltalayan bir insan dan mı gelmek istersiniz, yoksa alçakgönüllü, kendini bilen bir maymundan mı? İşte kendimize sormamız gereken soru budur.

Hakan Küçükmustafa
(İ.Ü.Ecz. Fak. 3. Sınıf)

Kaynakça:

Düşünce Tarihi: Orhan Hançerlioğlu

Felsefe Tarihi: Prof. Macit Gökberk

Felsefeye Giriş: Prof. Takiyettin Mengüşoğlu

Felsefenin Başlangıç İlkeleri: George Politzer

Felsefenin Temel İlkeleri: George Politzer

İCRAATIN DIŞINDAN İCRAATIN İÇİNE

BOŞ YERE KOSTAKLANMAYALIM;
KOSTAK DEĞİLİZ. Hem bizi kostaklayamazsınız.

İyi günler benim sevgili öğrenci vatandaşım. Beni bundan sonra bu köşeden; evinize, işyerinize, okulunuza, anfinize, sınıfınıza, labaratuvarınıza, kantininize, koridorunuza, yatakhanenize, mutfağınıza, ban yonunuza, tuvaletinize, klozetinize, v.s. nize misafir edeceğiniz için hepinize saygılar sunar teşekkür ederim.

Geçenlerde Amerika Birleşik Devletisi (united states of america)

(Kuzey amerikada devlet)

BAŞŞEHİR: WASHINGTON D.C.

NÜFUS: 226.504.825+Azgelişmiş nüfuslar

YÜZÖLÇÜMÜ: 9.369.68l+az gelişmiş ülkeler

DİN: Hıristiyan, musevi, müslüman,

DİL: İngilizce

Uluslar arası hukuka tecavuz etmiştir. (Bkz. Noriega dosyası) Ettide neoldu ettide neoldu.

Uluslararası hukuk şapıla şapıla hayat kadını statüsüne girdiğinden; cezası 2/3 indirilmiş (bkz. T.C.K. bilmemkaçıncı madde) Daha sonra ise IMF nin ödediği kefalet sayesinde serbest bırakılmıştır.

Bu olay nasıl vuku bulmuştur, olayı hazırlayan sebepler nelerdir benim sevgili vatandaşım. Bu olayı hazırlayan sebeplerden biri; Amerikanın panama kanalının denetimini eline geçirmek istemesi olamayacağı gibi, kendisinin (yani Amerikanın) emirlerine daha doğrusu sevgili vatandaşım emperyalizmin gereklerine uymayıp bir nebze ulusal çıkarlarını gözeten Noriegayı cezalandırmak istemesi hiç değildir.

Bunun yanında değerli vatandaşım Dünyada sömürü kaynaklarının azalması ve gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelelerde kapitalizmin maskesinin inmekte oluşu sebebiyle ABD'nin yeni pazarlara yeni ürünlerle girmek istemesi (ne gibi; uyuşturcu pazarına kokainle girmek istemesi)ninde bu işgalin sebeplerinden biri olamayacağı gün gibi meydandadır. Benim sevgili vatandaşım.

İşgalin sebebi çok basit benim sevgili vatandaşım

Noriega bir suçluydu ve suçlularda nerede olursa olsunlar cezalandırılırlar sevgili vatandaşım.

Neticede işgalden sonra panama kanalının denetiminin Amerikalılardan kurulu bir heyete verilmesinin sadece bir rastlantı olduğu meydandadır. Çünkü bu olay bir rastlantıdır.

Bir diğer hususta benim değerli vatandaşlarım Amerika uyuşturucuyu ne yapsın. Eminim Amerikan gençliğinin depolitize edilip susturulması için uyuşturucudan başka çare-i halaslarda bulabilir, bizim parlak zekalı kel kafalı kapitalistlerimiz.

Daha öncede belirttiğim gibi aziz vatandaşlarım bütün bunlar bazı dış destekli bölücü iç mihraklar (ne manaysa) tarafından ortaya atılmış asılsızzz... dedikodulardır. İnanmayın kanmayınız benim sevgili vatandaşlarım.

Bütün bunlar bir yana: bundan bir süre evvel bizim hanımın bir Papatya hanımefendinin kabulunde kapattığı kahve falında: Ülkemizin refaha ereceğinin üç vakte kadar enflasyonun ve işsizliğin azalacağının ve daha pek çok sevindirici gelişmenin müjdesi alınmıştır sevgili vatandaşlarım.

Ee hal böyleyken milletimizin yüzde 78, 25 i gibi küçük bir bölümünü dinleyipte on iki eylül öncesine dönmek istemek doğrumudur aziz vatandaşlarım siz söyleyin.

Allah izin verirse sevgili vatandaşlarım gelecek ayki sayıda bir başka doyurucu yazımla sizlere misafir olacağım.

Sizlerden ayrılırken bu hususları bir daha düşünmenizi salık veririm. Hadi iyi uykular benim değerli vatandaşlarım.

SEDAT KALE
(İ.Ü.Ecz. Fak. 1. sınıf)

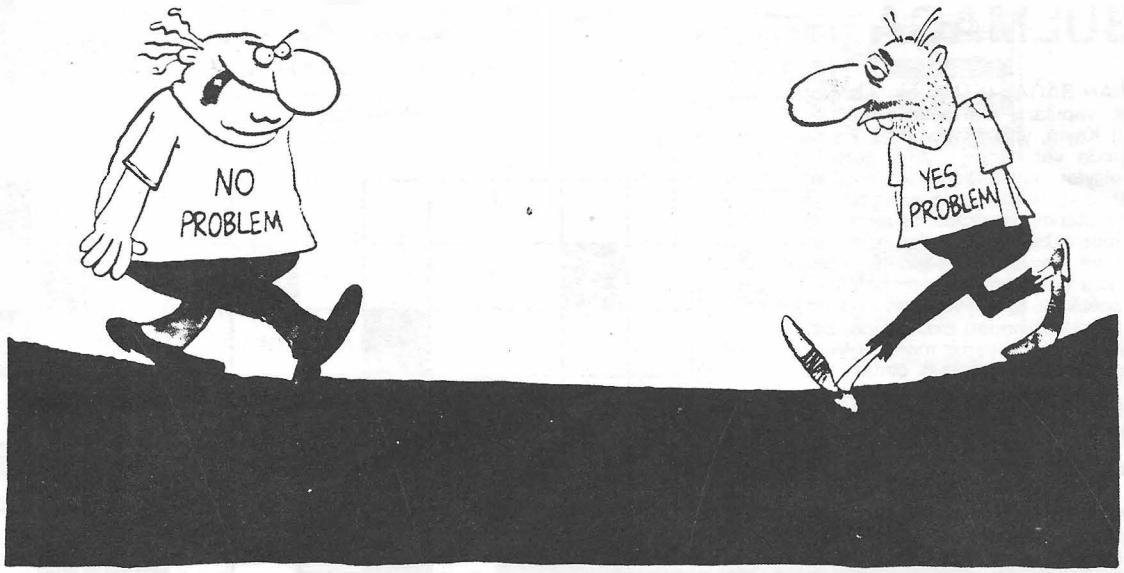

FAKÜLTEMİZDE RASATLADIKLARIM

Sevgili arkadaşlar, ben Eczacılık Fakültesine bu sene kapağı atabilmiş şanslı öğrencilerden biriyim. İnsanın hayatı tanıyabilmesi ve olgunlaşması için bol çeşnili acıları çekmesi, bütün rezillikleri tatması gerekiyor. Ben Eczacılık Fakültesi'nde hayatı bütün incelikleriyle öğreneceğimden kendimi şanslı addediyorum. Sizlere benim başımdan geçen eminim sizlerinde etkisinde kaldığı fakültemize has birtakım olaylardan bahsedeceğim.

Yağmurlu havada şelaleye dönen duvarlar doğaya duyduğumuz özlemi gidermemizde büyük rol oynuyor. Bu da fakültemizi diğer fakültelerden ayıran nacizane özelliklerden sadece biri.Duvarların rengi hiçbir yerde rastlanamayacak kadar orjinal. İçerideki haşaratların kökünü kurutabilmek ve normal bir eğitime geçebilmek için Türkiye Zirai Donatım Kurumu ve idarenin işbirliğine dayanan büyük bir zirai mücadele gerekiyor. Tavanda yuvalanmış kıl bacaklılar familyasından örümcek milleti mensupları şu sıralar çok müşkül durumlar yaşıyorlarmış. Geçenlerde sorunlarını dile getirmem için aralarından birini sözcü seçip bana yollamışlar. Tabii yanında tercümanı da var. Dertleri o kadar büyük ki boyundan utanmasa koskoca örümcek oturup ağlayacak. Sorunlarını titrek bir sesle şöyle dile getirdi;

- Tavan o kadar yüksek ki yakından bir sinek bile geçmiyor, mecburen aşağıdan alışveriş etmemiz gerekiyor. Yemekhaneden arakladığımız yemekleri yukarı çıkarana kadar dötümüz 3.5 atıyor, ulaşım yetersiz,..

Hava kirliliği, pahalılık derken lafı düzenin bozukluğuna getirdi. Bu sırada benim tepem attı, baş parmağımla kafasına bastığım gibi yere posterini çıkarttım. Tercümanı da, arkadaşlarına bu günün anlam ve önemini belirten bir konuşma yapsın diye iki bacağını kopartıp serbest bıraktım, yarı seğirterek, yarı yuvarlanarak yukarı doğru kaçtı. Ulan sizin ne haddinize düşmüş düzen eleştirmek, böcek bozmaları...

Asırlık çınar misali hocalarımızın hipnotize olayındaki başarıları tartışılmaz bir gerçek. Ders esnasında bir bakıyorum rüya görmeye başlamışım, rüyamda da ders dinlerken uyuya kaldığımı görüyorum, hoca kızmasın diye hemen uyanıyorum, uyanınca gördüğüm rüyalar bitiyor. Bunu müteakiben (Bk. Meydan Larousse 9. Cilt) rüyalar bitince uyuduğum uykunun tadı kalmıyor, aniden uyanıveriyorum, hocada herkes gibi kendi aleminde, ders anlatıyor. Bu olay düzenli aralıklarla dersin sonuna kadar devam ediyor. Bilmiyorum hipnozun etkisindenmidir nedir, sınav esnasında bende bir donukluk, beniz sararması, göz dönmesi gibi haller başgösteriyor, anlamadım gitti.

Yemekhanemiz ayrı bir dert. Hergün kaynak yapıp içeri girene kadar anamız ağlıyor, gerçi benim için fazla dert olmuyor, kızlara bir göz kırpışta işi hallediyorum ama bazı arkadaşlarımın işi gerçekten zor. (isim vermiyorum). Ahçının, alında yiyin der gibi yemeği elimize tutuşturmasını yemekleri büyük bir iştahla silip süpürüşümüz izliyor. Daha sonra şapın verdiği rehavetle yemekhaneden çıkıyoruz. Üniversitemizin verdiği yemeklerden faydalanan korumasız, aç ve ilgiye muhtaç farelerimizin, hamam böceği ve soydaşlarının en büyük zevki olan eşeyli üremenin şap yoluyla kısıtlanması gerçekten idarenin çok büyük bir ayıbıdır. Size de böyle yapılsın ister misiniz?... Değil mi ama yani.

Fakültemizin sanki savaş var gibi karartılmış ıssız köşeleri aşıklar için büyük imkanlar sağlıyor. Bir anfiden diğerine bu karanlıkta gidebilmek büyük bir cesaret ve yön bulma duyusunun mükemmelliğini gerektiriyor. Acaba bu gizemli karanlıklar ardında, gerekliliği merak konusu olan gizli bölme misali odaların biri, bütün olumsuzluklara rağmen faaliyetlerini hergün daha iyiye yöneltmeye, sadece eczacı olmadığımızı ispatlamaya çalışan efo'ya tahsis edilebilir mi?...

Edilemez mi?...

İnsan aklının sınırı yok bazen en olmayacak şeyleri bile düşünebiliyor.

Sevgili arkadaşlar sorunlar bir değil, birisini çözdünmü öbürü karşına dikiliyor. Sorunların en aza indirilmesi bizim beraberliğimizi gerektiriyor.

Yani iki satır espri yapmaya kalkıştık, laf nerelere geldi. Bu kadar sorun insanın esprilerinin üstüne s..arak sayfalarda görülmemesine neden olabiliyor. Sorunlarımızı elbirliğiyle, kız arkadaşlarımızın etekleri kadar minumuma indirebilmemiz dileğiyle hepinize hürmetlerimi sunuyorum benim sevgili okurlarım. İkinci sayımız çıkarsa görüşürüz.

Kemal Akdemir
(İ.Ü.Ecz. Fak 1. Sınıf)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Ünlü bir Rus şairi. 2) Eserler, yapıtlar / Fiat'ın sesli harfleri / Yemek. 3) Kayıp, yitik / Uyanık bir kişinin, kendi dışında var sandığı, ama gerçekte yok olan olayları algılaması 4) İstanbul'daki ünlü sanat ve kültür merkezlerinden biri / Bir erkek adı / Utanma duygusu. 5) Ayırtı / En küçük toplumsal birim. 6) Gözleri görmeyen / İnsanlar ve hayvanlarda deri ile kemik arasında, kas ve yağdan oluşan bölüm. 7) Sindirme politikası. 8) Hayvanların kemik ve kıkırdak gibi dokularından elde edilen, saydam, renksiz ve kokusuz bir madde / Vücut sıcaklığının olağandan yüksek olması hali. 9) Öyle, o da öyle anlamını veren bir bağlaç/ Haşhaş başlarından çizilerek elde edilen süt.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Gazete, dergi gibi yayınlarda sayfa düzeni. 2) Elektrik kuvvetini gerektikçe akım halinde harcamak üzere toplamaya yarayan aygıt / içkilerin sertlik derecesini belirten kelime. 3) Yaymak işi / Bir bağlaç. 4) Başkaldıran / İslâm'ın beş şartından biri. 5) Bir harfin okunuşu / Meşhur Nazi örgütü / Verme. 6) Geminin rüzgar alan yanı / Bir erkek adı. 7) Büyük balıkçı teknesi. 8) Büyük tepsi / Bir kürk hayvanı. 9) Aynı çeşitlerden olan öğelerin karıştırılmasıyla oluşturulmuş / Matematikte, bir eğriden alınan parçaya verilen ad. 10) Kısaca, motorlu, dört tekerlekli arabaya verilen ad. 11) Açıktan açığa. 12) Anlam yükletilen şey.

Hazırlayan; **Saime Öner**

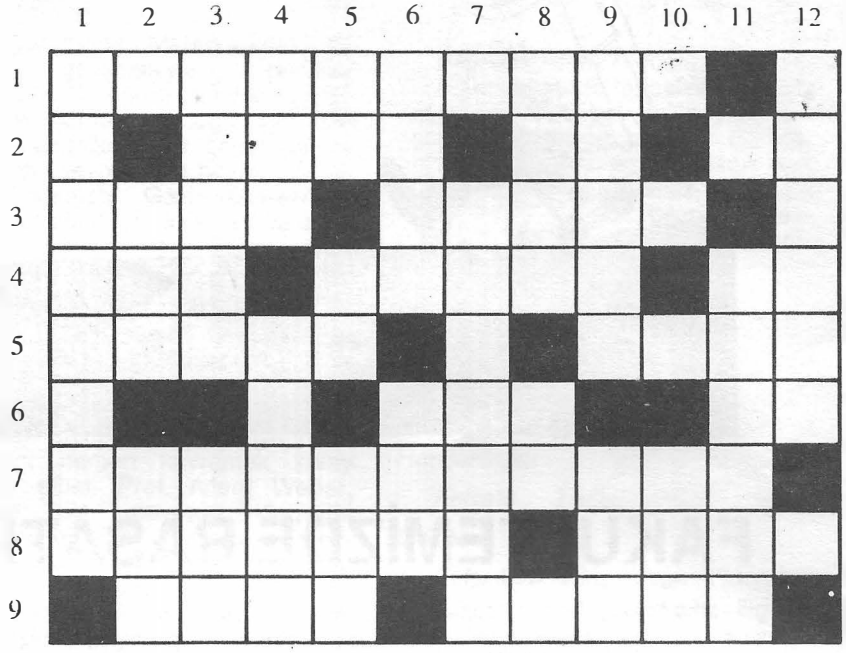

SATRANÇ

Merhaba!...

Yayın Hayatına yeni başlayan dergimizin satranç köşesinde bundan böyle birlikteyiz. İnsan yorgunluğunu minimuma indiren satranç müsabakalarını, turnuva kapsamına almak için okulumuzda 2 yıldır gerçekleştirilen Geleneksel Satranç Turnuvası'nın 3. kez gerçekleştirilmesine karar verdik. Bu yıl, ilginin daha da artarak devam edeceğine inanıyoruz.

Grup sisteminin uygulanacağı turnuvada, rakipler birbirleri ile tek maç yapacaklar. Grup sıralamasında ilk iki sırayı alan oyuncular, bir üst tura geçecekler. Bu şekildeki seri elemelerden sonra geriye kalan 4-5 kişi final grubunu oluşturmuş olacak. Bu gruptaki oyuncular, kendi aralarındaki maçlarda elde edecekleri puanlarla sıralamayı belirleyecekler.

Şubat ayı sonunda başlayacak turnuva, Mayıs ayında bitecek.

Katılacak tüm arkadaşlara başarılar dilerim...

Tarkan Dağüstü

SPOR

Değerli okurlar,

Yeni dergimizin spor köşesinde yazacağım için, çok mutluyum. Çünkü sporu çok seviyorum.

Spor nedir? Benim anlayışıma göre spor centilmenlik anlayış kardeşlik ve sevgi getirmesi gereken, uğraşlar topluluğudur. Futbol, basketbol vs. gibi izleyicisi fazla olan karşılaşmalardan sonra, çıkan savaşlara bakılırsa, seyirci için hiçte öyle değildir.

Biz birer öğrenciyiz. Öğrencilerin görevlerinin başında öğrenmek gelir, öğrenmek için ise sağlam bir kafaya ihtiyaç vardır, sağlam bir kafanın nasıl bir vücutta bulunduğunu sanırım hepimiz biliyoruz. İşte bu sebep dahi spor yapmamıza kanımca yeterlidir. Ama, hangi tesislerle? Yılların okulu fakültemizin, spor salonu olmaması, yöneticilerin eğitim, öğretim ve bilime verdikleri önemi göstermektedir.

Şimdi de okulumuzdaki spor etkinlikleriyle ilgili haberler vereyim. İlk dönem mini futbol turnuvamda minişler şampiyon oldu..., Halen Salı günleri voleybol çalışması yapılmaktadır. Voleybola yatkın ve yetenekli arkadaşlar Nuh Fırat'a isimlerini yazdırarak voleybol antremanlarına katılabilirler... Saygılarımla...

Kazım Canbeyli

(İ.Ü.Ecz. Fak. 4. Sınıf)

KİTAP LİSTESİ

1. Netekim / M.K.Zarti
2. Son Defter / B. Boran
3. Hoca Efendinin Sondukası / E. Kongar
4. Şengül Hamamı / E. Ardıç
5. Özal Hikayesi / H. Cemal
6. Pascuval Duarta ve Ailesi / J. Cela
7. Muzır Etkiler / W. Allen
8. Zaman Kullanma Sanatı / JL. SS
9. Sokaktaki Asker / N. Bölügiray
10. Ben Tarihim Bay Başkan / E. Tuşalp
11. Karakule / S. King

ERENLER

ÇELİK ve AHŞAP BÜRO MOBİLYALARI SANAYİİ

Yavuz Yüksel Erenler

Merkez: Hürriyet Mah. Mahmutbey Yolu 89/A Şirinevler/İST.
Fabrika: Eski Edirne Asfaltı No. 237 Sultançiftliği/İST. Tel: 552 65 45

ECZANE—HASTANE—BÜRO
OTEL—OKUL —OPTİK—MOTEL
PASTANE—EV MUTFAK —PORTATİF
RAF VE HER ÇEŞİT ÇELİK, AHŞAP EŞYA
İMALAT VE SATIŞI

ECZANE MAMÜLLERİMİZ

1 — 0.80 mm DKP saçtan yapılmaktadır.
2 — Fırın boyalıdır, polyester veya formika kaplanmış hissini verdiğinden zariftir.
3 — Ahşap mamüllere kıyasla % 60 daha ucuzdur.
4 — Raflar istenilen aralıkta dizilebilir, ayarlıdır.
5 — Çeşitli standart ölçülerimizle birlikte yerinizin ölçü ve şekline göre özel sipariş yapılır.
6 — İstediğiniz renkte boyanır.

Kuvvetli ve Hafif Zehirler Dolabı

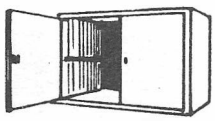

80 × 50 × 25

Toxique-Aseparer

Kasa Altı

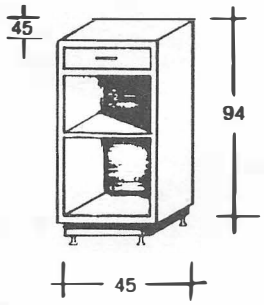

Üstü paslanmaz çelik kaplıdır, kilitli bir çekmecesi ve ambalaj malzemesi için açık rafı vardır

Eczane Bankosu

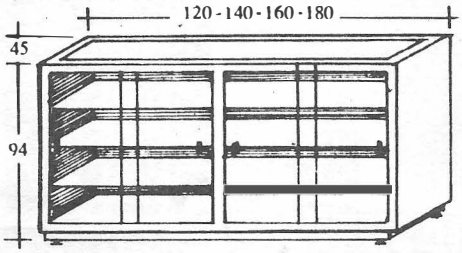

Genişlik - Yükseklik
94 × 180 × 45 cm
94 × 160 × 45 cm
94 × 140 × 45 cm
94 × 120 × 45 cm

Laboratuvar Bankosu

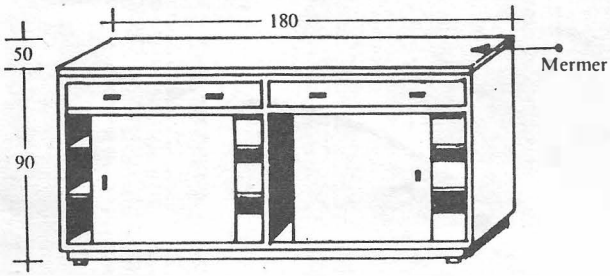

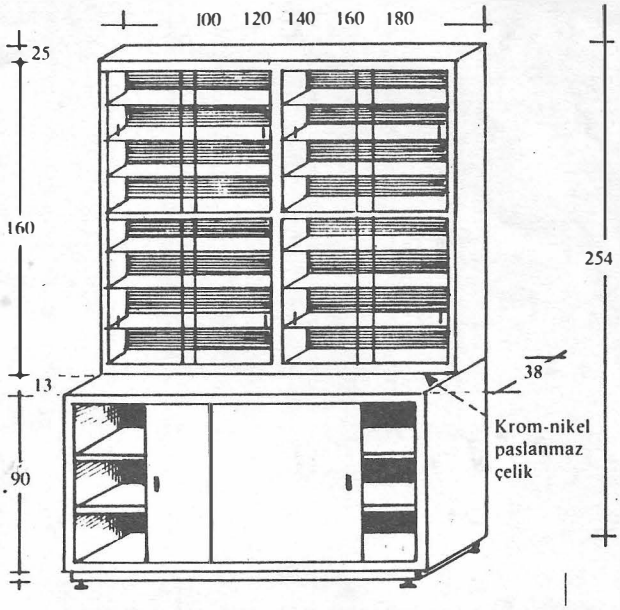

Komple Eczane Dolabı

Not: Özel siparişlerinizde sürgü kapakları ve ön çıkıntı ahşap yapılabilmektedir.

	Genişlik - Yükseklik
Raf camları: 7 mm	100 × 254 cm.
Kapak camları: 5 mm	120 × 254 cm.
Camla birlikte yürüyen özel rulman	140 × 254 cm.
Ebat alt: Derinlik 38 cm Yükseklik: 94 cm	160 × 254 cm.
Ebat üst: Derinlik 25 cm. Yükseklik: 160 cm.	180 × 254 cm.

Optik Dolabı

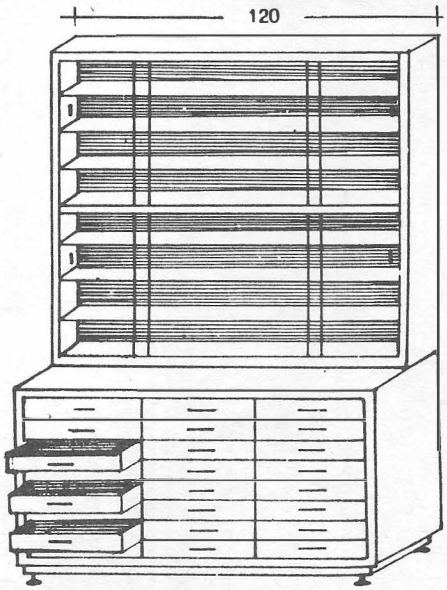

Çekmece derinliği:
7.5 × 7.5 cm

(Diğer ölçüler komple eczane dolabı ölçülerinin aynidir).

Laboratuvar (Prodüi) Dolabı

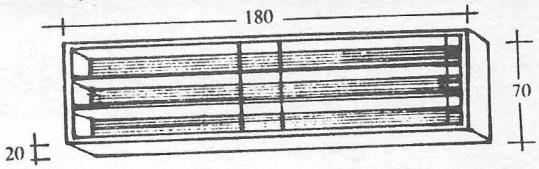

TEKİRDAĞ MARMARA EREĞLİSİ VİLLALARI

ERCAN İNŞAAT SAN. ve TİC. A.Ş.

Ercan Doğru
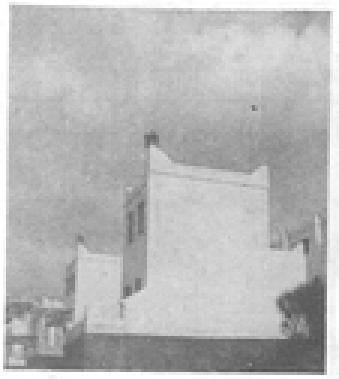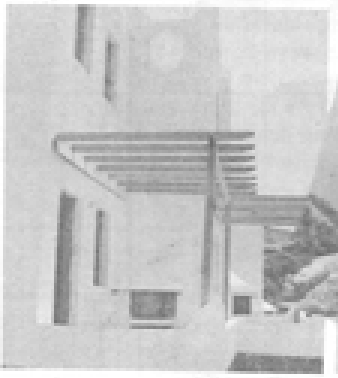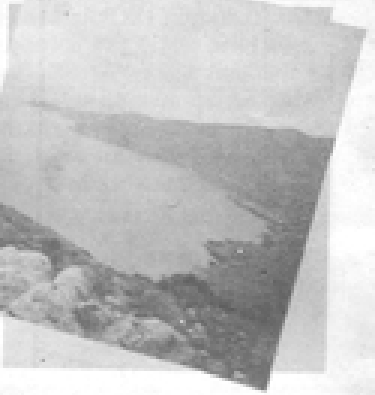
TEL: 551 00 51
TLX: 22819 Mgr. tr
FAX: 551 00 51